HUISVESTINGS-RAPPORT ONDERWIJS 2019-2035

GEMEENTEN BERGEN, GENNEP EN MOOK & MIDDELAAR

VERSIE: DEFINITIEF
DATUM: 4 MEI 2020
OPGESTELD DOOR: FRANK UIJTING & SARAH HEEMSKERK

abcnova
ADVISEURS | PROJECTMANAGERS | PROCESMANAGERS

Inhoudsopgave

Samenvatting **4**

1. Inleiding **5**
1.1 Aanleiding 5
1.2 Doelstelling Huisvestingsrapport 6
1.3 Totstandkoming 6
1.4 Organisatie 7
1.5 Uitgangspunten 7

2. Strategisch kader **8**
2.1 Inleiding 8
2.2 Rol van onderwijs in de samenleving 8
2.3 Wettelijk kader – verordening onderwijshuisvesting 8
2.4 (Voortgezet) Speciaal onderwijs 9
2.5 Kinderopvang 9
2.6 Toetsingskader levensverlengende renovatie en (vervangende) nieuwbouw 9
2.7 Frisse scholen / Kwaliteitskader / Bouwbesluit 10
2.8 Duurzaamheidsbeleid, BENG en 'Nul op de Meter' 10
2.8.1 BENG en minimale zorgplicht gemeente 11
2.9 Financieel kader 12
2.9.1 Norm Bergen, Gennep en Mook en Middelaar 13
2.9.2 Basiskwaliteit/Zorgplicht gemeente (Punt 1 en 2) 13
2.9.3 Split Incentive Duurzaamheid (punt 3 en 4) 14
2.9.4 Locatie afhankelijke Voorzieningen (Punt 5) 15
2.9.5 Additionele ambitie in kwaliteit (punt 6) 15
2.9.6 Bestaande bouw 15

3. Operationeel kader **17**
3.1 Inleiding 17
3.2 Huidige onderwijsstructuur 17
3.3 Tussentijdse besluitvorming raad 18
3.4 Ontwikkelingen leerlingaantallen 19
3.4.1 Gemeente Bergen – primair onderwijs 19
3.4.2 Gemeente Gennep – primair onderwijs 20
3.4.3 Gemeente Mook en Middelaar – primair onderwijs 20
3.4.4 Voortgezet onderwijs 21
3.4.5 (Voortgezet) Speciaal onderwijs 22
3.5 Kwaliteit bestaande situatie 23
3.5.1 Structurele ruimtebehoefte 25
3.5.2 Onderhoudsniveau van het gebouw (NEN2767) 27

3.5.3 Functionaliteit 29
3.5.4 Samenwerking 31
3.5.5 Binnenklimaat 33
3.5.6 Duurzaamheid 34
3.6 Financiële vertaling 36
3.7 Samenvatting (kansen en knelpunten per school) 38
3.7.1 Gemeente Bergen 38
3.7.2 Gemeente Gennep 39
3.7.3 Gemeente Mook en Middelaar 40

Bijlage 1 – demarcatielijst kosten 42

Bijlage 2 – NEN2676 rapporten 43

Bijlage 3 – vragenlijst functionaliteit 44

Bijlage 4 – vragenlijst samenwerking 45

Bijlage 5 – vragenlijst binnenklimaat 46

Bijlage 6 – vragenlijst duurzaamheid 47

Samenvatting

Dit Huisvestingsrapport speelt in op een nadere wetswijziging waarin de verplichting wordt opgenomen voor het opstellen van een Integraal Huisvestingsplan door gemeenten. De gemeenten Bergen, Gennep en Mook en Middelaar hebben ervoor gekozen hier gezamenlijk in op te trekken, aangezien keuzes in de ene gemeente gevolgen hebben voor de andere gemeente. In samenspraak met de gehuisveste schoolbesturen is deze rapportage opgesteld, waarmee de huidige stand van zaken van de schoolgebouwen in kaart is gebracht. In de naderende wetswijziging wordt vastgesteld dat in de Huisvestingsplannen een horizon van 16 jaar dient te worden opgenomen, wat in dit rapport is toegepast. Aangezien de onderzoeken in 2019 zijn uitgevoerd, betreft de tijdshorizon van dit rapport 2019-2035. Het rapport bestaat uit een strategisch en operationeel deel.

In het strategisch deel zijn de kaders aangegeven, waaraan de huisvesting van de scholen wordt gemeten. In samenspraak tussen gemeenten en schoolbesturen zijn deze kaders bepaald op het gebied van o.a. binnenklimaat, duurzaamheid en financiën. Er wordt benadrukt dat de uitkomsten uit dit rapport een eerste beeld en demarcatie inzichtelijk maken, maar dat definitieve keuzes worden bepaald m.b.t. de onderwijshuisvesting tussen schoolbestuur en gemeente.

Het operationeel deel van dit rapport omschrijft de stand van zaken van de onderwijshuisvesting op dit moment. Aan de hand van zes thema's zijn de schoolgebouwen beoordeeld: ruimtebehoefte, onderhoud, samenwerkingsmogelijkheden, functionaliteit, binnenklimaat en duurzaamheid. De conclusies uit deze beoordeling zijn samengevat in een accommodatieoverzicht van de drie gemeenten. Uit dit overzicht komt naar voren op welke termen aandacht behoeft is aan de verschillende schoolgebouwen. Tot slot is aan de hand van de VNG-normering een indicatie van benodigde middelen bepaald per schoolgebouw. De definitieve middelen die nodig zijn voor nieuwbouw of renovatie, dienen per locatie, in samenspraak tussen gemeente en schoolbestuur, te worden vastgelegd. Het rapport eindigt met een conclusie per schoolgebouw over het huidige kwaliteitsniveau.

Het Huisvestingsrapport vormt de basis voor nadere afstemming tussen schoolbesturen en gemeenten over de onderwijshuisvesting. Daarnaast vormt het rapport een basis voor de verdere uitwerking tot een Integraal Huisvestingsplan, indien dit in de regelgeving wordt opgenomen of de gemeenten daar zelf toe besluiten.

1. Inleiding

Dit Huisvestingsrapport is opgesteld in het kader van een planmatige aansturing en beheersing van onderwijshuisvesting in de gemeenten Bergen, Gennep en Mook en Middelaar. Met dit rapport anticiperen gemeenten Mook en Middelaar, Gennep en Bergen op een naderende wetswijziging (naar voorstel VNG, PO-raad en VO-raad), waarin o.a. de verplichting van een Integraal Huisvestingsplan wordt vastgesteld. Deze wetswijziging wordt niet eerder dan 1 januari 2022 ingevoerd. Het rapport bestrijkt een periode van vier jaar, maar kent inhoudelijk een horizon die tot 16 jaar bestrijkt. Dit rapport zal het uitgangspunt vormen voor de nadere uitwerking per school in samenspraak tussen desbetreffende gemeenten en het schoolbestuur.

De gemeenten hebben gekozen voor een gezamenlijke aanpak en kijken daarmee, net als meerdere schoolbesturen, over hun eigen grenzen heen. Keuzes in de ene gemeente hebben immers invloed op scholen in naastgelegen gemeenten. De oprichting, verplaatsing of sluiting van een school in de ene gemeente kan consequenties hebben voor de leerlingenstroom rondom een school in de andere gemeente, het zogenoemde grensverkeer. Met een gezamenlijke aanpak is er ruimte voor coördinatie van beleid en huisvestingsmaatregelen. De regionale benadering sluit ook goed aan bij kwesties die spelen, zoals de daling van het aantal schoolgaande kinderen. Mogelijk dwingen de demografische ontwikkelingen tot strategische keuzes om in de toekomst de kwaliteit van het onderwijs te kunnen borgen en de onderwijshuisvesting betaalbaar te houden.

Dit huisvestingsrapport is opgesteld door de gemeenten Bergen, Gennep en Mook en Middelaar in samenwerking met de betrokken schoolbesturen binnen de gemeenten. Het beschrijft de gezamenlijke en éénduidige visie van de gemeenten en schoolbesturen op de gewenste toekomstsituatie ten aanzien van huisvesting. Het rapport geeft een meerjarige invulling over hoe te anticiperen op demografische ontwikkelingen, onderwijsontwikkelingen, de (kwaliteit van de) huisvestingsstructuur in gemeenten en de verbondenheid met partners. Daarnaast vindt er een financiële vertaling plaats in de vorm van een indicatie van de mogelijk te reserveren middelen door de gemeenten. Deze indicatie geeft een eerste beeld van de verwachte kosten, maar daadwerkelijk benodigde budgetten dienen project specifiek te worden bepaald, waarbij ook de ontwikkelingen in de markt een rol spelen.

1.1 Aanleiding

Het opstellen van dit huisvestingsrapport voor onderwijshuisvesting in de gemeenten is nodig, omdat:

- er nog geen actueel document is opgesteld die de huidige situatie van de schoolgebouwen omschrijft.
- de demografische en maatschappelijke ontwikkelingen, waaronder een krimpend leerlingaantal in het PO en VO, een grote invloed kunnen hebben op de onderwijs situatie in de gemeenten.
- ondanks dat de overheveling van de verantwoordelijkheid 'buitenkant onderhoud' naar de schoolbesturen per 1 januari 2015 heeft plaatsgevonden, er verzoeken bij de gemeenten worden ingediend voor de (gedeeltelijke) bekostiging van huisvestingsmaatregelen. Het betreft dan geen regulier (groot)onderhoud, maar nieuwbouw/uitbreiding of renovatie. Voor de beoordeling van deze aanvragen is een toetsingskader noodzakelijk.
- het huisvestingsrapport inspeelt op de komende ontwikkelingen/wetgeving in relatie tot een Integraal Huisvestingsplan.

Met een strategisch en operationeel kader wordt in dit huisvestingsrapport de huidige situatie in de gemeenten in kaart gebracht, waarbij de demografische ontwikkelingen zijn meegenomen. Hiermee wordt een uitgangspunt geboden voor gemeenten en schoolbesturen om in nader overleg de plannen voor de onderwijshuisvesting uit te werken.

1.2 Doelstelling Huisvestingsrapport

De gemeenten hebben een wettelijke zorgplicht voor het bieden van adequate onderwijshuisvesting. Dat wil zeggen: voldoende capaciteit, adequate gebouwkwaliteit en rekening houden met veiligheid en goede toegankelijkheid.

De gemeenten Bergen, Gennep en Mook en Middelaar hebben elk drie kaderstellende instrumenten (vastgesteld door de gemeenteraad), waarmee zij sturen, te weten:

- De verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2015, een procedureel kaderstellend instrument met minimum eisen.
- De begroting, een financieel kaderstellend instrument.
- Het huisvestingsrapport, een inhoudelijk kaderstellend instrument.

Dit huisvestingsrapport geeft invulling aan de gemeentelijke verantwoordelijkheid om planmatig met de huisvesting van onderwijsaccommodaties om te gaan. Het is een hulpmiddel om op basis van geactualiseerde beleidsuitgangspunten en -kaders de juiste keuzen te maken over de locatie, kwaliteit, organisatie en financiële planning van onderwijsgebouwen. Het resulteert in een breed gedragen afspraak over deze aspecten, die het vertrekpunt vormen voor huisvestingsontwikkelingen binnen de gemeenten.

Het Huisvestingsrapport 2019 is opgebouwd uit een strategisch deel en een operationeel deel.

- Strategisch: beschrijving van het beleidskader op basis van maatschappelijke en onderwijskundige ontwikkelingen en flankerend beleid. Dit onderdeel is vooral op sturing/regie gericht.
- Operationeel: praktische, beheersmatige en financiële uitwerking en programmering van de onderwijshuisvesting. Het operationeel deel van het Huisvestingsrapport 2019 richt zich op de vertaling van het strategisch kader naar de uitvoering. Hierbij worden concreet de huisvestingslocaties binnen de gemeenten meegenomen.

Na gemeentelijke besluitvorming van het Huisvestingsrapport 2019 is het noodzakelijk dat er locatie en project specifieke afstemming plaatsvindt met het onderwijsveld en de in de schoolgebouwen gevestigde maatschappelijke partners.

Voor de volledigheid markeren we ook taken die buiten het Huisvestingsrapport behoren. Alhoewel er een nadrukkelijke samenhang is, behoren de volgende taken niet tot het Huisvestingsrapport 2019:

- Huisvestingsbeleid voor de sectoren welzijn, cultuur en sport.
- Integraal accommodatiebeleid met een uitwerkingsprogramma (perspectievennota).
- Ontwikkeling van een breed gemeentelijk vastgoed of (ver)huurbeleid.
- Ontwikkeling van integraal beleid op duurzaamheid en verduurzamen van de gemeentelijke vastgoedportefeuille.
- Ontwikkeling van algemene gemeentelijke beleidsinitiatieven en uitgangspunten.

In die gevallen dat er in de gebouwelijke zin een directe relatie of fysieke verbondenheid in de huisvesting aanwezig is, geldt bovenstaande niet. Dat geldt voor multifunctionele accommodaties, gymzalen (bewegingsonderwijs) en brede scholen.

1.3 Totstandkoming

Het Huisvestingsrapport 2019 is van belang voor de aanbieders (schoolbesturen, directeuren), gebruikers (ouders en kinderen) en voor de gemeenten Bergen, Gennep en Mook en Middelaar die een adequaat en passend voorzieningenniveau wil realiseren voor alle inwoners. Vanaf de start van het project is nadrukkelijk de samenwerking met de schoolbesturen opgezocht. Zij zijn gedurende het totstandkomingsproces betrokken geweest als klankbord, maar ook als gesprekspartner en hebben op die wijze input geleverd.

1.4 Organisatie

Voor het opstellen van het Huisvestingsrapport 2019 is een projectmatige aanpak opgezet. Dat betekent dat doelen, organisatie, planning en communicatie zijn vastgelegd en breed vanuit de organisatie zijn opgesteld.
In dit traject spelen de volgende organisaties een rol:

- Gemeenten Bergen, Gennep en Mook en Middelaar, primair verantwoordelijk voor adequate onderwijshuisvesting en uitvoering van de bepalingen in de verordening onderwijshuisvesting.
- Schoolbesturen, verantwoordelijk voor de eigen scholen voor wat betreft onderwijskundige zaken, regulier (groot)onderhoud, aanpassing (binnen en buiten) en beheer en exploitatie.

1.5 Uitgangspunten

Voor de totstandkoming van dit Huisvestingsrapport 2019 zijn de volgende documenten als input meegenomen:

- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Bergen 2015;
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2015 Gemeente Gennep;
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Mook en Middelaar 2015;
- Energievisie gemeente Bergen 'Samen op weg naar een energieneutraal Bergen' augustus 2017;
- The Blue deal verduurzaming Gennep gemeentelijk vastgoed versie 2.1;
- Energievisie Mook en Middelaar 2018;
- Nulmeting bruto vloeroppervlakte schoolgebouwen per 1 januari 2015 gemeente Gennep;
- Normatieve vloeroppervlakte basisscholen Mook en Middelaar 2009;
- Lange termijn leerlingenprognoses Verus april 2017;
- Pronexus leerlingenprognose Elzendaal college Gennep december 2018;
- KBA Nijmegen prognoses voortgezet onderwijs regio Nijmegen 2018.

2. Strategisch kader

2.1 Inleiding

Het strategisch kader geeft een beschrijving en onderbouwing van het beleidskader op basis van maatschappelijke en onderwijskundige ontwikkelingen en flankerend beleid. Het huisvestingsrapport speelt zo veel mogelijk in op maatschappelijke of onderwijskundige ontwikkelingen. Het strategisch kader stelt een ambitieniveau, waaruit een aantal speerpunten volgen, die worden vertaald naar een toekomstbestendige huisvestingsstructuur.

Gemeenten Bergen, Gennep en Mook en Middelaar faciliteren huisvesting van onderwijsorganisaties op basis van algemene landelijke normen en regelgeving, . De wijze waarop dit wordt uitgevoerd verschilt per gemeente.
Dit huisvestingsrapport speelt in op actuele ontwikkelingen, waarvoor wet- en regelgeving nog niet voorzien in een toetsingskader, en biedt hiervoor de nodige beleidsmatige handvatten.

2.2 Rol van onderwijs in de samenleving

Scholen hebben een belangrijke positie in de samenleving, en kunnen een brede maatschappelijke functie hebben in het dorp en/of de wijk. Zo'n diversiteit als de samenleving kent, zo divers kunnen scholen in het onderwijs ook zijn; ieder met een eigen identiteit of onderwijskundige richting.

Onderwijsorganisaties zijn primair verantwoordelijk voor de invulling van de onderwijskundige richting. Het onderwijs verandert door maatschappelijke ontwikkelingen. Onderwijsorganisaties passen hun diensten aan op deze ontwikkelingen. Van stofgericht klassikale werkmethoden wordt het onderwijs steeds meer op maat geleverd. Kinderen krijgen groepsgewijze instructie en werken daarnaast zelfstandig individueel of in kleine groepen. Kinderen die speciale begeleiding nodig hebben, kunnen dit krijgen via Remedial Teaching (RT) en Interne Begeleiding (IB) in regulier onderwijs of kunnen een plek krijgen in het passend of speciaal (basis)onderwijs. Deze ontwikkelingen vragen om andere werkmethoden en stellen ook andere eisen aan de gebouwen.

Het kabinet heeft in het regeerakkoord het voornemen opgenomen om de onderlinge afstemming tussen primair onderwijs, peuteropvang, kinderopvang en voor- en vroegschoolse educatie te optimaliseren. De functie onderwijs is in de afgelopen jaren verruimd naar een netwerkomgeving voor de opvang van kinderen van 0 -12 jaar (brede school of integraal kindcentrum).

Het onderwijsgebouw heeft vaak een faciliterende functie voor samenwerkende partners. Dit betekent niet dat alle functies gerelateerd aan kinderen gehuisvest moeten zijn binnen één gebouw, maar wel dat gebruik gemaakt kan worden van elkaars faciliteiten. In de meest vergaande vorm ontwikkelen de samenwerkende partners organisatorische samenwerkingen in brede scholen of integrale kindcentra. Hiermee kunnen de functies voor onderwijs, opvang, zorg en bewegen in elkaar zijn verweven.

2.3 Wettelijk kader – verordening onderwijshuisvesting

De Wet Primair Onderwijs, de Wet op het Voortgezet Onderwijs en de Wet op de Expertisecentra en andere wetgeving bepalen een aantal zaken voor onderwijshuisvesting. Anders dan met algemene beleidskaders, heeft de wettelijke regelgeving een dwingend karakter. De verordening onderwijshuisvesting vertaalt de wettelijke regelgeving naar de situatie in de gemeenten Bergen, Gennep en Mook en Middelaar.

De gemeentelijke verordening geeft aan welke voorzieningen door de gemeente worden bekostigd en hoe schoolbesturen hierop aanspraak kunnen maken, bijvoorbeeld:

- Nieuwbouw, uitbreiding, (ver)nieuwbouw en tijdelijke huisvesting.
- Op welke vergoeding de schoolbesturen kunnen rekenen bij een bepaalde huisvestingsvoorziening.
- Regels over het delen van ruimtes in schoolgebouwen met andere scholen, verenigingen of commerciële partijen, zoals kinderopvangorganisaties.
- Criteria voor huisvestingsaanvragen in het kader van het jaarlijkse gemeentelijke onderwijshuisvestingsprogramma.

Middels het strategisch kader in het Huisvestingsrapport zijn de volgende onderwerpen in aanvulling op de verordening onderwijshuisvesting ingevuld:

- Toetsingskader voor levensduur verlengende renovatie en vervangende nieuwbouw.
- Demarcatielijst investering onderwijshuisvesting.
- Normering/bekostiging.

2.4 (Voortgezet) Speciaal onderwijs

Binnen de gemeenten wordt speciaal onderwijs aangeboden op SO/VSO Mikado, gelegen in de gemeente Gennep. De gemeenten Bergen en Mook en Middelaar maken gebruik van de faciliteiten in Gennep en overige omliggende gemeenten, waaronder in Nijmegen.

2.5 Kinderopvang

De Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk is per 1 januari 2018 in werking getreden. Deze wet bepaalt dat peuterspeelzaalwerk onder de definitie komt van kinderopvang. Het onderscheid tussen beide in regelgeving, kwaliteitseisen en toezicht is vervallen. Dit betekent dat de peuterspeelzalen moeten gaan voldoen aan de kwaliteitseisen in de Wet kinderopvang die gelden voor kinderdagverblijven. Sinds januari 2019 zijn hier vernieuwde kwaliteitseisen aan toegevoegd. In de gemeenten zijn deze wijzigingen reeds doorgevoerd in de huisvesting.

De kinderopvang is een commerciële activiteit. Kinderopvangorganisaties zijn zelf verantwoordelijk voor hun huisvesting (en financiering daarvan). De gemeente blijft wel verantwoordelijk voor de voor- en vroegschoolse educatie (VVE) voor doelgroepkinderen en voor het aanbod voor peuters waarvan de ouders niet in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag.

2.6 Toetsingskader levensverlengende renovatie en (vervangende) nieuwbouw

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de (vervangende) nieuwbouw en uitbreiding van scholen. Voor huisvestingsprojecten waar schoolbesturen volgens de gemeentelijke verordening onderwijshuisvesting recht op hebben, wordt de afweging gemaakt of er sprake is van renovatie of nieuwbouw. Hierbij wordt het uitgangspunt gehanteerd dat de kwaliteit van onderwijshuisvesting bepalend is en dat het onderscheid nieuwbouw of bestaande huisvesting daarbij geen rol speelt. Met dit kader wordt ingespeeld op de beschikbaarheid van bestaande accommodaties, waarbij investeringen ook kunnen leiden tot het opwaarderen of transformeren naar huisvesting die voldoet aan de vigerende (kwaliteits)eisen voor een onderwijsgebouw. Hierbij worden onder andere de volgende criteria gebruikt:

- De huidige conditie van het bestaande gebouw en de aanpasbaarheid naar een goede conditie;
- De mate waarin het gebouw past bij de functie onderwijs;
- De capaciteit van het gebouw.

2.7 Frisse scholen / Kwaliteitskader / Bouwbesluit

Het Programma van Eisen Frisse Scholen van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) is een handleiding om vooral het binnenklimaat van schoolgebouwen goed te ontwerpen. Het initiatief is ontstaan uit de constatering, op basis van landelijke onderzoeken, dat het binnenklimaat in het onderwijs vaak matig of slecht is. Het PvE Frisse Scholen gaat in op vijf (comfort)thema's: energie, lucht/binnenluchtkwaliteit, temperatuur, licht en geluid. Er worden drie ambitieniveaus onderscheiden voor deze thema's: klasse C (acceptabel), klasse B (goed) en klasse A (zeer goed).

In 2015 en 2018 hebben er herzieningen van het Bouwbesluit plaatsgevonden. De eisen voor de onderdelen met betrekking tot ventilatiehoeveelheden (gelijkgesteld met Frisse Scholen klasse B) en de Energieprestatie (EPC naar BENG) van schoolgebouwen zijn aanzienlijk aangescherpt. Door de grondslag in het Bouwbesluit behoort de investering tot de gemeentelijke zorgplicht. Het Bouwbesluit wordt in 2021 opnieuw herzien, meer hierover in § 2.8.1. BENG en zorgplicht Gemeente. Deze regelgeving geldt alleen voor nieuwbouw, terwijl er bij renovatie terug kan worden gevallen op het van rechtens verkregen niveau (het Bouwbesluit dat ten tijde van de realisatie van toepassing was geldt als regelgeving).

Het Kwaliteitskader 'Huisvesting Primair Onderwijs' en 'Huisvesting Voortgezet Onderwijs' van de PO/VO-raad, VNG en Ruimte OK zijn werkdocumenten met praktisch toepasbare kwaliteitscriteria ten aanzien van de Beleving, Gebruik en Techniek van een onderwijsgebouw. Het biedt een complementaire definitie van kwaliteit van onderwijsgebouwen, welke gemeenten en schoolbesturen in samenhang met elkaar kunnen bezien en daarover met elkaar afspraken kunnen maken.

Indien asbest aanwezig is in de schoolgebouwen is de inventarisatie en verwijdering hiervan een verantwoordelijkheid van de gemeente. Waar mogelijk wordt dit gecombineerd met sloop-, verbouw- of renovatieprojecten.

Het PvE Frisse Scholen en Kwaliteitskader 'Huisvesting Primair Onderwijs' en 'Huisvesting Voortgezet onderwijs' beschrijven soms additionele maatregelen (op het bouwbesluit), welke niet zijn meegenomen en verwerkt in de normbekostiging onderwijshuisvesting. De gemeenten Gennep en Mook en Middelaar gebruiken deze normbekostiging als basis, de gemeente Bergen werkt niet met een normbekostiging. De genoemde instrumenten openen wel de deur naar nieuwe samenwerkings- en investeringsmogelijkheden en naar een meer integrale levensduurbenadering van het schoolgebouw. Gemeenten Bergen, Gennep en Mook en Middelaar en de schoolbesturen zien het PvE Frisse Scholen en de Kwaliteitskaders PO en VO als goede instrumenten voor technische programma's.

Zowel voor nieuwbouw als voor renovatie van bestaande gebouwen ambiëren gemeenten en schoolbesturen om minimaal Frisse Scholen klasse B te bereiken. Hiermee wordt als doelstelling nagestreefd een vergelijkbare kwaliteit in binnenklimaat te realiseren in nieuwe en bestaande gebouwen.

2.8 Duurzaamheidsbeleid, BENG en 'Nul op de Meter'

Landelijk gezien is verduurzaming van onderwijsgebouwen een thema dat hoog op de agenda staat. De PO- en VO-Raad, VNG en Ruimte-OK sturen op strategische verduurzaming van maatschappelijk vastgoed, waaronder onderwijsgebouwen. Dit is onderwerp geweest van de tafel 'gebouwde omgeving' bij de totstandkoming van het Klimaatakkoord. Conclusie hierbij was dat verduurzaming onderdeel moet zijn van integrale huisvestingsplannen, laatstgenoemde plannen een verplicht karakter krijgen en dat medefinanciering door schoolbesturen verruimd wordt. Dit huisvestingsrapport speelt in op toekomstige verplichting van het Integraal Huisvestingsplan. De komende jaren zal aan de hand van dit huisvestingsrapport in samenspraak met de schoolbesturen maatwerk per schoolgebouw worden opgesteld waarin de duurzaamheidsambities worden gedefinieerd.

De ontwikkeling van de BENG-normering leidt tot een aanpassing van het Bouwbesluit in 2021. In paragraaf 2.8.1. wordt hier verder op ingegaan.

Huisvestingsmaatregelen, zoals nieuwbouw, renovatie of groot onderhoud zijn een uitgelezen moment om de duurzaamheidsambitie te realiseren. In eerste lijn staat het de besturen vrij om de duurzaamheidsdoelstelling vanuit hun bestaande mogelijkheden te realiseren, zoals:

- Investeringen vanuit eigen middelen.
- ESCO-constructie met een marktpartij (investering met terugverdienmodel in exploitatie).
- Voorfinanciering door de gemeente – bij exploitatievoordelen kan dit worden terugbetaald aan de gemeente.

De mogelijke financiële voordelen van deze investeringen in exploitatie kunnen worden ingezet ter dekking.

De gemeente Bergen omschrijft in de Energievisie de doelstelling om in 2030 energieneutraal te zijn. De focus ligt hierbij op gebiedsontwikkeling ten behoeve van grootschalige duurzame energieopwekking. De gemeente draagt hierbij zelf de voorbeeld- en initiatiefnemersfunctie, maar verlangt daarbij wel inzet van inwoners, ondernemers, betrokken overheden en andere partijen.

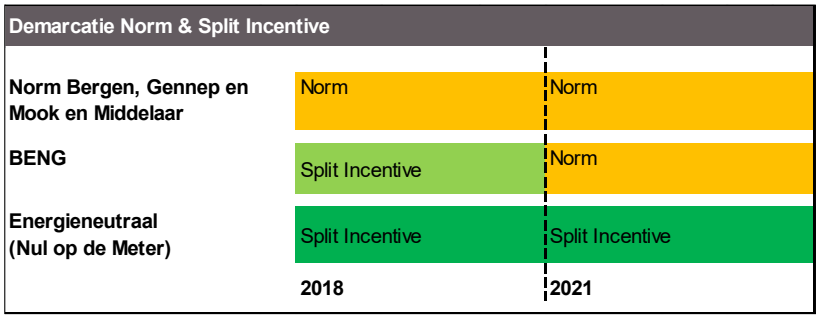
In het duurzaamheidsbeleid van de gemeente Gennep ligt de focus op het thema energie, waarbij een aantal pilotprojecten binnen het eigen vastgoed worden gedraaid. Op basis van financiën en duurzame impact worden keuzes voor de huisvesting binnen de gemeente gemaakt. Het is niet bekend of deze lijn wordt doorgezet naar andere maatschappelijke accommodaties in de gemeente.

De gemeente Mook en Middelaar streeft ernaar in 2030 een energie-neutrale gemeente te zijn. Hierbij ligt de focus zowel op energieopwekking als op energiegebruik. Voor het behalen van dit doel worden regionale samenwerkingsverbanden gezocht, maar is met name de samenwerking binnen de gemeente met inwoners, bedrijven en instellingen noodzakelijk.

2.8.1 BENG en minimale zorgplicht gemeente

De regering heeft besloten met ingang van 1 januari 2021 (voor zowel utiliteitsbouw als woningbouw) de energieprestatie van nieuwe gebouwen bijna energie neutrale te laten zijn. Dit besluit wordt verankerd in het Bouwbesluit. Op grond hiervan geldt dat het kwaliteitsniveau BENG vanaf januari 2021 als verplichting voor gemeenten voor nieuwbouw van onderwijsgebouwen gaat gelden.

Er is op dit moment geen duidelijkheid of en wanneer de rijksbekostiging (vanuit het gemeentefonds) en de adviesnorm onderwijshuisvesting van VNG wordt herzien.

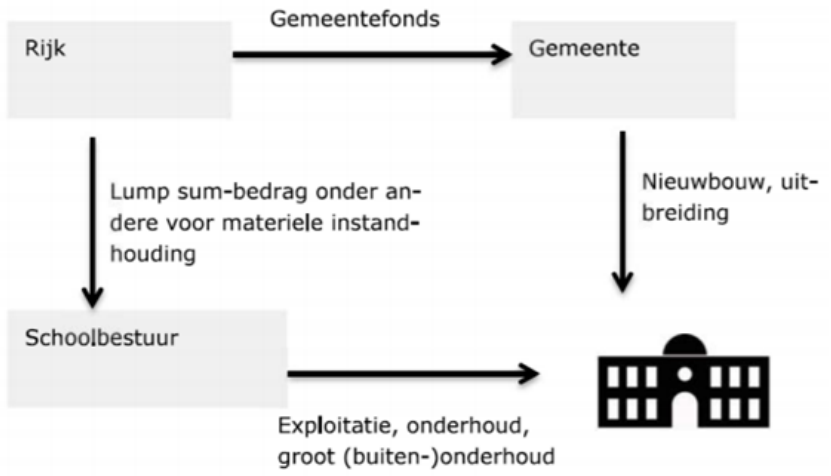

Figuur 1: Ontwikkeling zorgplicht in de tijd

Deze voorgenomen BENG-eisen gelden alleen voor nieuwbouw. Het beleid voor bestaande gebouwen is op landelijk niveau nog in ontwikkeling. De gemeenten Bergen, Gennep en Mook en Middelaar en schoolbesturen streven er naar hun duurzaamheidsdoelstellingen ook uit te voeren op de bestaande schoolgebouwen. In gezamenlijk overleg worden hiervoor per school de maatregelen bepaald.

2.9 Financieel kader

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de bekostiging van (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding en tijdelijke huisvesting van scholen. Voor de financiering hiervan krijgen zij jaarlijks een bijdrage uit het Gemeentefonds. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor (groot)onderhoud en exploitatie van schoolgebouwen en ontvangen hiervoor een vergoeding (Materiele Instandhouding/Londo) van het Rijk. Beide financiële stromen hebben een relatie met elkaar en tot de kwaliteit van de huisvesting. Dit maakt dat er een gedeelde verantwoordelijkheid is tussen gemeente en schoolbesturen in onderwijshuisvesting.

Figuur 2: Financiële stromen in onderwijshuisvesting

De gemeentelijke verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs vertaalt de wettelijke verplichting naar de situatie in Bergen, Gennep en Mook en Middelaar. In de gemeente Bergen wordt gewerkt op offertebasis. De verordening stelt in Gennep en Mook en Middelaar normbedragen voor bekostiging van noodzakelijke huisvestingsmaatregelen voor nieuwbouw en uitbreiding. Het normbedrag is gebaseerd op de adviesvergoeding van VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) en wordt jaarlijks geïndexeerd. Dit gegeven is ook de basis voor het financiële kader voor de gemeenten Gennep en Mook en Middelaar van het Huisvestingsrapport 2019. De gemeente Bergen behoudt de werkwijze, waarop bekostiging op basis van offertes wordt bepaald.

Het kwalitatieve uitgangspunt voor de normatieve financiering is een sober en doelmatig (functioneel) onderwijsgebouw. Dit houdt in dat een gebouw voldoet aan de minimale huisvestingseisen, die staan in het Arbeidsomstandighedenbesluit (de Arbowet) en het vigerende Bouwbesluit. Aspecten als duurzaam bouwen, een hoogwaardig binnenklimaat (Frisse Scholen) of een hoog voorzieningenniveau zijn niet voorzien in deze norm (of de primaire zorgplicht).

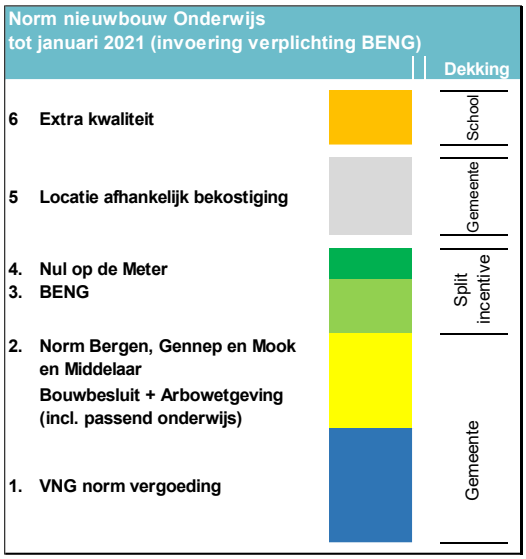
In de praktijk leveren de huidige advies normbedragen van VNG spanning op bij de realisatie van huisvestingprojecten. Met name wordt er getwijfeld aan de toereikendheid van de normbekostiging om tot een goed en gezond schoolgebouw te komen. In een doorrekening van het BDB Bouwkosten (Bureau Documentatie Bouwwezen, dat de bouwkostenontwikkeling in

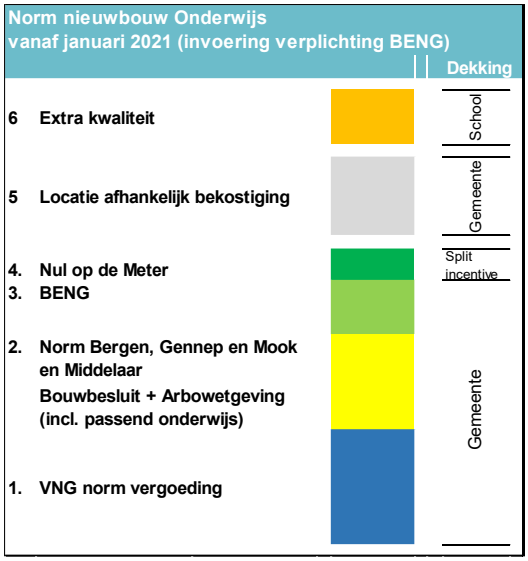
Nederland monitort) uit 2016 is naar voren gekomen dat de adviesvergoeding van VNG niet in verhouding staat met het wettelijke referentieniveau van het vigerende Bouwbesluit. Na eigen onderzoek heeft VNG op 29 maart 2018 gemeenten geadviseerd [1] om de normbedragen per 2019 met circa 40% te verhogen. De gemeenten Gennep en Mook en Middelaar moeten deze wijziging op de normbedragen nog doorvoeren. De praktijk leert echter dat de bouwkosten de afgelopen jaren in een dusdanig tempo zijn gestegen, dat ook deze additionele 40% onvoldoende is om een basis onderwijsgebouw te realiseren. Per project dient aan de hand van de situatie in de markt het benodigde bedrag te worden bepaald.

Door deze indicatoren legt dit Huisvestingsrapport 2019 de nadruk op de kwalitatieve aspecten behorende bij de wettelijke zorgplicht van gemeente, om minimaal de kwaliteit van het vigerende Bouwbesluit te leveren. Deze minimale verplichting wordt uitgebreid met aanvullende kwalitatieve eisen, waar zowel de gemeente, als de schoolbesturen hun verantwoordelijkheden in kennen. Deze gezamenlijke structuur noemen we de Norm Bergen, Gennep en Mook en Middelaar.

2.9.1 Norm Bergen, Gennep en Mook en Middelaar

Het Huisvestingsrapport 2019 dient een gelijkwaardige, transparante en haalbare oplossing te bieden voor alle betrokken scholen. Voor een heldere afbakening tussen normering en additionele wensen hanteren we een procesaanpak in bekostiging zoals weergeven in onderstaande afbeeldingen. Deze aanpak geldt voor nieuwbouw van onderwijshuisvesting.

2.9.2 Basiskwaliteit/Zorgplicht gemeente (Punt 1 en 2)

- De verordening onderwijshuisvesting fungeert als onderlegger van het Huisvestingsrapport 2019, daarom zullen zowel ruimtebehoefte als bekostiging in eerste instantie hierop worden gebaseerd. Deze normering heeft alleen op onderwijs betrekking en gaat over de ruimtebehoefte, vergoeding en eventueel eerste inrichting.
- Voor huisvestingsprojecten waar schoolbesturen volgens de gemeentelijke verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs recht op hebben, wordt de afweging gemaakt of er sprake is van renovatie, uitbreiding, nieuwbouw of een combinatie hiervan. Hierbij wordt als uitgangspunt gehanteerd, dat de kwaliteit van onderwijshuisvesting bepalend is en dat

[1] VNG: verhoog normbedragen onderwijshuisvesting met 40%, d.d. 29 maart 2018 van VNG

het onderscheid tussen nieuwbouw of bestaande huisvesting daarbij geen rol speelt. Met dit kader wordt ingespeeld op de beschikbaarheid van bestaande accommodaties, waarbij investeringen ook kunnen leiden tot het opwaarderen naar huisvesting die voldoet aan de vigerende (kwaliteits)eisen voor een onderwijsgebouw. Dit betekent dat deze gebouwen minimaal voldoen aan het vigerende Bouwbesluit en de Arbowetgeving.

– Voorzieningen voor passend onderwijs worden bij dergelijke projecten meegenomen binnen huisvestingsmaatregelen. De gemeente ondersteunt onderwijsorganisaties bij hun verantwoordelijkheid door de huisvesting van scholen hierop toe te rusten. Binnen dit uitvoeringsprogramma kunnen maatregelen op het gebied van veiligheid, toegankelijkheid en mindervalide voorzieningen (bijvoorbeeld een MIVA-toilet of een lift) worden gerealiseerd. De maatregelen worden afgestemd op het zorgprofiel van de school.
– De "Demarcatielijst investering onderwijshuisvesting" beschrijft een scheiding in verantwoordelijkheden tussen gemeente en schoolbesturen in de initiële bekostiging huisvesting. Het is een helder en eenduidig vertrekpunt voor alle nieuwbouw- of renovatieprojecten. De demarcatielijst is bijgevoegd als bijlage 1.

Door middel van de basiskwaliteit kan de gemeente aan zijn wettelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting voldoen. Ook kernwaarden zoals passend onderwijs en frisse scholen zijn geborgd.

Schoolbesturen dragen op hun beurt een verantwoordelijkheid in het (groot)onderhoud van het gebouw. Reserveringen van onderhoudsgelden binnen scholen leveren een bijdrage aan projecten (via financiering van de basiskwaliteit), mits het te verlaten gebouw vrij is van onderhoudsverplichtingen (c.q. er geen sprake is van achterstallig onderhoud). Een schouw kan/dient dit in lijn met de verordening aan te tonen. De verantwoordelijkheid voor het (groot)onderhoud is respectievelijk in 2005 (VO) en 2015 (PO en (V)SO) overgedragen aan de schoolbesturen. Dit heeft als resultaat dat de schoolbesturen vanaf die momenten reserveringen hebben getroffen voor het onderhoud, waarbij het risico optreedt dat de reserveringen niet aansluiten bij de benodigde investeringen. In de gemeente Bergen is het onderhoud in 2007 reeds door gedecentraliseerd richting de schoolbesturen, die vanaf dat moment reserveringen hebben kunnen treffen.

Hiermee worden de financiële kaders en de gezamenlijke verantwoordelijkheden van het project in een vroeg stadium vastgesteld.

2.9.3 Split Incentive Duurzaamheid (punt 3 en 4)

Duurzaamheidsmaatregelen zijn kostenverhogende kwaliteitsverbeteringen, die voordelen kunnen opleveren in de gebouwexploitatie. De ervaring in onderwijshuisvesting leert dat zonder samenwerking tussen gemeenten en schoolbesturen ambities op het vlak van duurzaamheid lastig van de grond komen. In algemeenheid willen gemeenten niet solitair de lasten van de investering dragen, anderzijds willen schoolbesturen zich niet gedwongen voelen om te investeren in (duurzame) huisvesting, terwijl zij ook bredere organisatiedoelen nastreven.

Dit Huisvestingsrapport 2019 geeft de samenwerking vorm door het principe van split incentive (letterlijk vertaald: verdeeld motief). Dit houdt in dat de gemeente en het schoolbestuur samen een deel van de verantwoordelijkheid dragen om te komen tot de gezamenlijke ambitie voor energie neutrale schoolgebouwen. Het Split Incentive stelt de volgende voorwaarden:

- Gemeenten Bergen, Gennep en Mook en Middelaar financieren nieuwe projecten op kwaliteitsniveau BENG vanaf het moment dat dit wettelijk wordt verplicht (ervan uitgaande dat de rijksvergoeding voor gemeenten hierop aangepast wordt). Tot die tijd is het realiseren van BENG een split-incentive tussen gemeenten en schoolbesturen.
- Schoolbesturen mogen vanuit Split Incentive zorgen voor de kwaliteitsverhoging naar niveau BENG of Energie Neutraal. De extra investering kan op verschillende manieren worden gefinancierd, bijvoorbeeld door:

- Investering uit eigen middelen, met volledig exploitatievoordeel.
- Voorfinanciering door gemeente, met terugbetalingsregeling vanuit exploitatie.

Met de regeling biedt de gemeente een gelijk kader aan alle schoolbesturen PO en VO. De regeling geldt zowel voor (ver)nieuwbouw als voor huisvestingsmaatregelen bij bestaande gebouwen. Afspraken over split incentive worden project specifiek gemaakt. Het is geen verplichting. De besluitvorming om voorstellen voor split incentive toe te passen in projecten ligt bij de schoolbesturen.

2.9.4 Locatie afhankelijke Voorzieningen (Punt 5)

In relatie tot de normbekostiging vanuit de verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs, wordt vastgelegd wat de locatieafhankelijke additionele eisen zijn die in gemeentelijke beleidskaders zijn bepaald. Dit zijn projectkosten, zoals:

- Locatie-specifieke omstandigheden (vervuiling, grondkosten, sloop e.d.);
- Monumentenzorg.
- Tijdelijke huisvesting.
- Ontsluiting, verkeer en parkeren.
- Verhuiskosten (in lijn met verordening).
- Eerste inrichting.

2.9.5 Additionele ambitie in kwaliteit (punt 6)

Vanuit de schoolbesturen kunnen er additionele ambities in kwaliteit zijn voor bijvoorbeeld het binnenklimaat (hoger niveau Frisse Scholen, zoals klasse A), het voorzieningenniveau of afwerkingsniveau (onderhoudsvriendelijkheid) van de huisvesting. Deze kostenverhogende kwaliteitsverbeteringen leveren veelal exploitatievoordelen op in de toekomst. Deze extra eisen zijn niet gefinancierd in de gemeentelijke normbekostiging, maar kunnen wel onderdeel worden van projecten. Concreet betekent dit dat schoolbesturen zorgdragen voor het bekostigen van (integrale) onderdelen van huisvesting. Het gaat hierbij altijd om extra wensen. Aandachtspunt hierbij is dat voor schoolbesturen wettelijk een investeringsverbod in onderwijsgebouwen geldt. In het voorstel tot wetswijziging, waar dit rapport op anticipeert, staat opgenomen dat deze regeling wordt versoepeld. Deze wetswijziging is echter nog niet doorgevoerd, maar kan in de toekomst de investeringsmogelijkheden van schoolbesturen versoepelen.

Afspraken over additionele kwaliteit worden project specifiek gemaakt. Het is geen verplichting. De besluitvorming om extra kwaliteit in projecten ligt bij schoolbesturen.

2.9.6 Bestaande bouw

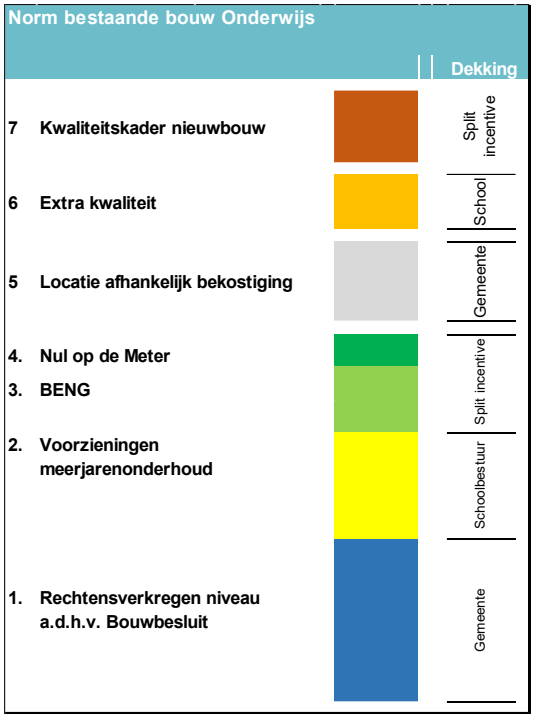
Voor bestaande bouw worden de hiervoor benoemde financiële uitgangspunten grotendeels gehandhaafd. Echter worden de punten 1 en 2 aangepast en wordt een extra punt toegevoegd. Dit zevende punt geldt indien er sprake is van renovatie, waarbij de nieuwe kwaliteitskaders als input worden gebruikt.

Rechtens verkregen niveau a.d.h.v. Bouwbesluit (punt 1)

Het rechtens verkregen niveau van een bestaand onderwijsgebouw dient te worden gehandhaafd, waarvoor de verantwoordelijkheid ligt bij de gemeente. De eisen van het Bouwbesluit waaraan het gebouw is getoetst zijn hierbij van toepassing. De kwaliteit die daarmee gepaard gaat dient te worden gehandhaafd.
In aanvulling hierop is het inventariseren en verwijderen van asbest een verantwoordelijkheid van de gemeente. Indien noodzakelijk worden deze werkzaamheden door de gemeente uitgevoerd. Waar mogelijk wordt dit gecombineerd met sloop-, verbouw- of renovatieprojecten.

Voorzieningen meerjarenonderhoud (punt 2)
Het meerjarenonderhoud en de bijbehorende voorzieningen is de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. Hierbij geldt het risico, zoals eerder aangegeven, dat deze verantwoordelijkheid in de gemeenten Gennep en Mook en Middelaar sinds 2005 (VO) en 2015 (PO en SO) bij de schoolbesturen ligt en dat reserveringen pas vanaf die momenten zijn gemaakt. In de gemeente Bergen heeft de doordecentralisatie in 2007 plaatsgevonden. Hierover worden in individuele overleggen tussen gemeente en schoolbestuur afspraken gemaakt.

Kwaliteitskaders nieuwbouw (punt 7)
Indien er tussen gemeente en schoolbesturen wordt afgestemd een schoolgebouw te renoveren, kunnen de kwaliteitskaders voor nieuwbouw als uitgangspunt worden gehanteerd, zoals eerder omschreven. In dat geval is de financiering voor het behalen van dit kwaliteitsniveau een split incentive tussen gemeente en schoolbestuur.

3. Operationeel kader

3.1 Inleiding

De bestaande kwaliteit van de gebouwen is het vertrekpunt van het Huisvestingsrapport 2019. In dit hoofdstuk stellen we het lange termijn perspectief van het gebouw/de locatie vast op basis van verschillende criteria. Deze zijn gebaseerd op:

- De normatieve ruimtebehoefte.
- Conditiemeting van het onderhoudsniveau, volgens NEN 2767.
- Wettelijk kader.
- Verordening onderwijshuisvesting.
- Functionele beoordeling van gebouwen.

Het doel van de beoordeling is het bepalen of gebouwen in aanmerking komen voor een huisvestingsmaatregel in de komende periode van 4 jaar. Daarbij wordt een toekomstperspectief geboden voor 16 jaar.

3.2 Huidige onderwijsstructuur

De onderwijsstructuur in Bergen, Gennep en Mook en Middelaar bestaat anno 2019 uit 18 basisscholen, waarvan één ingericht voor speciaal onderwijs, één voor speciaal basisonderwijs en 3 scholen voortgezet onderwijs, waarvan ook één ingericht voor speciaal onderwijs. Onderstaande tabellen geven een overzicht van alle scholen in de gemeenten.

Gemeente Bergen

School	Adres	Plaats	Bestuur	Bouwjaar
't Diekske	Langstraat 6a	5851 BE Afferden	Stichting Lijn83PO	1977
't Kendelke	Kendelweg 1	5853 EL Siebengewald	Stichting Lijn83PO	1969
De Fontein	Pieter de Hooghstraat 2	5854 ES Bergen	Stichting Lijn83PO	2003
De Klimop	Pieter de Hooghstraat 10	5854 ES Bergen	Stichting Invitare	2003
Catharinaschool	Catharinastraat 47	5856 AS Wellerlooi	Stichting Lijn83PO	1963
Vitusschool	Kasteellaan 23	5855 AD Well	Stichting Lijn83PO	1999

Gemeente Gennep				
School	**Adres**	**Plaats**	**Bestuur**	**Bouwjaar**
Maria Goretti	Picardie 64	6591 JG Gennep	Stichting Lijn83PO	1953
Piramide	Picardie 32	6591 JG Gennep	Stichting Lijn83PO	1973
Elckerlyc	Martinushof 21	6591 DM Gennep	Stichting Invitare	1984
SO Mikado	Stiemensweg 175	6591 MD Gennep	Stichting Onderwijsgroep Punt Speciaal	2000
VSO Mikado	Stiemensweg 44	6591 MD Gennep	Stichting Onderwijsgroep Punt Speciaal	1979
Elzendaalcollege	Stiemensweg 40	6591 MD Gennep	Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs	1972
De Drie Vijvers	Schoolstraat 2	6596 AP Milsbeek	Stichting Lijn83PO	1930
De Heggerank	Sleedoornstraat 3	6598 AX Heijen	Stichting Lijn83PO	1972
De Vonder	Kerkvonder 3	6599 AK Ven-Zelderheide	Stichting Lijn83PO	1983
De Brink	Brink 20	6595 AN Ottersum	Stichting Lijn83PO	1990
De Ratel	2e Dwarsweg 77	6591 XP Gennep	Stichting Lijn83PO	1968

Gemeente Mook en Middelaar				
School	**Adres**	**Plaats**	**Bestuur**	**Bouwjaar**
Adalbertbasisschool	Kon. Julianastraat 5	6585 XP Mook	Stichting Lijn83PO	1975
Sterrenschool ‘Eigenwijs’	Bouwsteeg 1	6587 AW Middelaar	Stichting Lijn83PO	1973
Basisschool ‘De Grote Lier’	Esdoornlaan 2	6584 BT Molenhoek	Stichting Lijn83PO	2012
Kandinsky-college (dependance vo)	Singel 124	6584 BK Molenhoek	Scholengroep Rijk van Nijmegen	1983

3.3 Tussentijdse besluitvorming raad

In maart 2017 heeft de gemeenteraad van Gennep besloten krediet beschikbaar te stellen voor de oprichting van het Kind Expertise Centrum (KEC) aan de Picardie te Gennep. In het KEC zullen verschillende scholen worden gehuisvest, te weten:

- Maria Goretti;
- De Piramide;
- Elckerlyc;
- SO Mikado.

3.4 Ontwikkelingen leerlingaantallen

Naar verwachting daalt het aantal leerlingen in het primair onderwijs in alle drie de gemeenten de komende jaren. Dit levert een risico op voor de onderwijshuisvesting in de gemeente, waarbij lokalen leeg komen te staan of worden gebruikt door kleine groepen leerlingen, wat kan leiden tot de mogelijke sluiting van scholen. Per gemeente en per school is de leerling prognose in kaart gebracht van nu tot en met 2037.

3.4.1 Gemeente Bergen – primair onderwijs

In de gemeente Bergen daalt het leerlingaantal tussen 2019 en 2037 naar verwachting met 12%. Ter controle is de prognose voor 2019 vergeleken met het daadwerkelijke leerlingaantal in 2019. Hierin is zichtbaar dat het totale leerlingaantal geen afwijking laat zien tussen prognose en werkelijk leerlingaantal. Hiermee wordt de prognose realistisch geacht. De daling in het leerlingaantal is zichtbaar in alle scholen binnen de gemeente. Waarbij extra aandacht dient te worden gegeven aan de Vitusschool, gezien de verwachte daling van 20% tussen 2019 en 2037.

Leerlingprognose PO Gemeente Bergen

School	Leerling telling		Leerling prognose				Impact 2019		
	2017	2019*	2024	2029	2034	2037	Prognose 2019	Afwijking t.o.v. prognose	Afwijking 2019 - 2037
't Diekske	124	122	120	114	105	110	115	6%	-10%
't Kendelke	150	138	111	99	121	121	133	4%	-12%
De Fontein	208	204	188	182	183	190	215	-5%	-7%
De Klimop	182	179	142	138	154	160	169	6%	-11%
Catharinaschool	57	68	79	80	63	60	62	10%	-12%
Vitusschool	174	158	161	167	144	127	172	-8%	-20%
Totaal	**895**	**869**	**801**	**780**	**770**	**768**	**866**	**0%**	**-12%**

Bron: Leerlingprognose 2024/2029 Verus april 2017
Bron: Leerlingprognose 2034/2037 Gegevens duo
* leerlingtelling oktober 2019 (uit BRON)

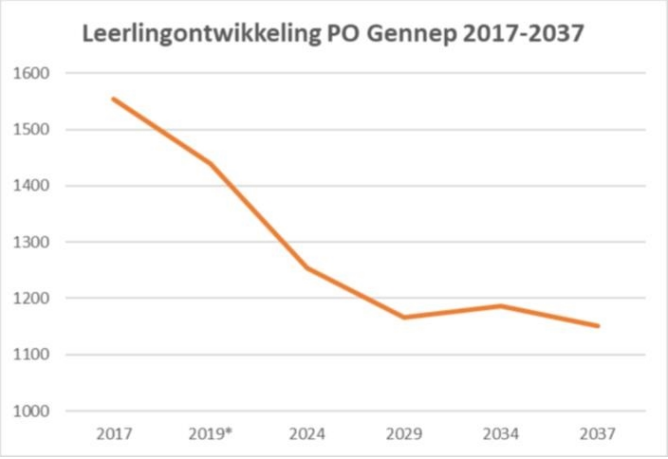
3.4.2 Gemeente Gennep – primair onderwijs

In de gemeente Gennep daalt het leerlingaantal tussen 2019 en 2037 naar verwachting met 18%. Ter controle is de prognose voor 2019 vergeleken met het daadwerkelijke leerlingaantal in 2019, waar slechts een verschil van 2% is geconstateerd in het totale aantal leerlingen. Hiermee wordt de prognose realistisch geacht. De daling in het leerlingaantal is zichtbaar voor vrijwel alle scholen in de gemeente. Extra aandacht dient geschonken te worden aan De Drie Vijvers, De Vonder en De Brink, gezien het grote percentage waarmee het leerlingaantal op deze scholen daalt.

Leerlingprognose PO Gemeente Gennep

School	Leerling telling		Leerling prognose				Impact 2019		
	2017	2019*	2024	2029	2034	2037	Prognose 2019	Afwijking t.o.v. prognose	Afwijking 2019 - 2037
Maria Goretti	108	78	94	84	84	82	109	-28%	5%
Piramide	130	128	102	96	109	108	117	9%	-16%
Elckerlyc	278	291	230	205	258	252	267	9%	-13%
De Drie Vijvers	209	195	150	149	159	149	187	4%	-24%
De Heggerank	145	112	99	92	103	102	121	-7%	-9%
De Vonder	86	52	68	61	31	30	66	-21%	-42%
De Brink	248	210	173	176	149	141	194	8%	-33%
De Ratel	350	331	338	304	294	287	370	-11%	-13%
Totaal	1554	1397	1254	1167	1187	1151	1431	-2%	-18%

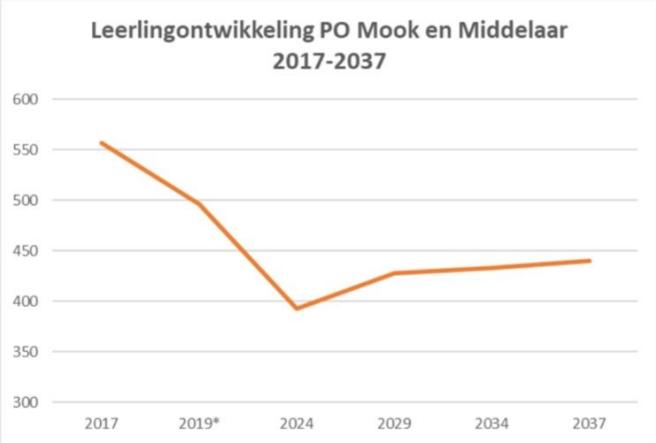
Bron: Leerlingprognose 2024/2029 Verus april 2017
Bron: Leerlingprognose 2034/2037 Gegevens duo
* leerlingtelling oktober 2019 (uit BRON)

3.4.3 Gemeente Mook en Middelaar – primair onderwijs

In de gemeente Mook en Middelaar daalt het leerlingaantal tussen 2019 en 2037 naar verwachting met 8%. Ter controle is de prognose voor 2019 vergeleken met het daadwerkelijke leerlingaantal in 2019, waarbij een verschil van 9% zichtbaar is. Er zijn dus 9% leerlingen meer in het PO in Mook en Middelaar in 2019 dan verwacht. Een mogelijke verklaring voor deze afwijking is gelegen in het grensverkeer met naastgelegen gemeenten. De ontwikkelingen dienen in de komende jaren nauwkeurig in de gaten gehouden te worden, zodat de juiste beslissingen omtrent ruimtebehoefte worden gemaakt.

Leerlingprognose PO Gemeente Mook en Middelaar									
	Leerling telling		Leerling prognose				Impact 2019		
School	2017	2019*	2024	2029	2034	2037	Prognose 2019	Afwijking t.o.v. prognose	Afwijking 2019 - 2037
Adalbertbasisschool	171	152	137	149	148	157	156	-3%	3%
Sterrenschool 'Eigenwijs'	67	62	53	59	57	59	48	29%	-5%
Basisschool 'De Grote Lier'	319	264	203	220	228	224	233	13%	-15%
Totaal	557	478	393	428	433	440	437	9%	-8%
Bron: Leerlingprognose 2024/2029 Verus april 2017 (excl. Kandinsky)									
Bron: Leerlingprognose 2034/2037 Gegevens duo									
* leerlingtelling oktober 2019 (uit BRON)									

3.4.4 Voortgezet onderwijs

Het voortgezet onderwijs is voorzien in de gemeenten Gennep en Mook en Middelaar. Het leerlingaantal van deze twee voortgezet onderwijs locaties zijn in onderstaande tabel vergeleken. Er is een verschil zichtbaar tussen het Elzendaalcollege en het Kandinsky. Waar bij het Elzendaalcollege een groei van 1% wordt verwacht in de periode van 2019 tot 2037, wordt voor het Kandinsky een daling van 9% voorspeld. Het Regionaal Programma Onderwijshuisvesting (RPO) van de regio Nijmegen gaat uit van een capaciteit van 240 leerlingen op deze locatie. Omdat in het voortgezet onderwijs naast de demografische ontwikkelingen ook andere factoren bij het aantal aanmeldingen een rol kunnen spelen, zal dit de eerstvolgende jaren gemonitord moeten worden.

Leerlingprognose VO (Gennep & Mook en Middelaar)									
	Leerling telling		Leerling prognose				Impact 2019		
School	2017	2019*	2024	2029	2034	2037	Prognose 2019	Afwijking t.o.v. prognose	Afwijking 2019 - 2037
Elzendaalcollege	579	695	739	695	673	701	649	7%	1%
Kandinsky-college (dependance vo)	271	228	225	205	218	207	232	-2%	-9%
Totaal	850	923	964	900	891	908	881	5%	-2%
Bron: Leerlingprognose Elzendaalcollege Pronexus december 2018									
Bron: Leerlingprognose Kandinsky KBA Nijmegen juni 2018									
* leerlingtelling oktober 2019 (uit BRON)									

3.4.5 (Voortgezet) Speciaal onderwijs

Het speciaal onderwijs is zowel voor het primair als het voortgezet onderwijs voorzien in de gemeente Gennep. De leerlingontwikkeling in het speciaal onderwijs is in onderstaande tabel weergegeven. Aangezien het kleine groepen leerlingen betreft kan dit grote afwijkingspercentages opleveren. In totaal krimpt het aantal leerlingen in het (V)SO naar verwachting met 4% tussen 2019 en 2037.

Leerlingprognose (V)SO (Gennep)						
	Telling	Leerling prognose				
School	2019	2024	2029	2034	2037	Afwijking 2019 - 2037
SO Mikado - categorie 1	26	23	24	25	25	-4%
SO Mikado - categorie 2	1	4	4	4	4	300%
SO Mikado - categorie 3	6	6	6	6	6	0%
VSO Mikado - categorie 1	69	56	58	61	62	-10%
VSO Mikado - categorie 2	15	14	14	15	15	0%
VSO Mikado - categorie 3	17	16	16	17	17	0%
Totaal	134	119	122	128	129	-4%
Bron: Leerlingontwikkeling Mikado 2018-2038 september 2019						

3.5 Kwaliteit bestaande situatie

De kwaliteit van de gebouwen zijn met het onderwijsveld bepaald op basis van vooraf gestelde kwaliteitscriteria. Gevoed door de visie uit het strategisch kader is er breder gekeken dan alleen de primaire zorgplicht (c.q. de verordening onderwijshuisvesting) van de gemeente. Bij de overweging is het lange termijn perspectief van een gebouw/locatie bepaald op basis van de volgende objectieve criteria:

- Mate van aansluiting van de structurele ruimtebehoefte bij de capaciteit van het gebouw (ruimtetekort of leegstand).
- Onderhoudsniveau van het gebouw (volgens NEN 2767).
- Kwaliteitsniveau van het gebouw op gebied van functionaliteit
- Mogelijkheden tot samenwerking binnen het gebouw.
- Kwaliteitsniveau van het gebouw op het gebied van binnenklimaat.
- Kwaliteitsniveau van het gebouw op het gebied van duurzaamheid.

De volgende tabel geeft de kwaliteit en de investeringshorizon weer van de gebouwen in het primair, voortgezet en speciaal onderwijs in de drie gemeenten. de puntentoekenning wordt nader uitgewerkt/toegelicht in de daaropvolgende paragrafen 3.5.1 t/m 3.5.6.

Accomodatieoverzicht 2019: Bestaande situatie onderwijs

		m²	NEN 2767	Functionaliteit	Samenwerking	Kwaliteit (b.innenklimaat)	Duurzaamheid	Totaal Score Gebouw	Investeringshorizon
		G1	G2	G3	G4	G5	G6	GT	
	Weging	10	2	6	8	10	4	40	
Gemeente Bergen									
1	t Diekske	3	3	1	3	2	2	94,0	n.t.b.
2	t Kendelke	2	2	1	1	2	1	62,0	2023-2035
3	De Fontein	3	2	1	2	1	1	70,0	2023-2035
4	De Klimop	3	2	3	2	1	1	82,0	2023-2035
5	Catharinaschool	2	3	1	1	2	1	64,0	2023-2035
6	Vitusschool	2	2	1	1	2	1	62,0	2023-2035
	Weging	9	8	5	6	7	5	40	
Gemeente Gennep									
1	Maria Goretti	2	1	1	1	2	1	56,0	2019-2023
2	Piramide	2	1	2	1	1	1	54,0	2019-2023
3	SO Mikado	1	1	1	1	1	1	40,0	2019-2023
4	Elckerlyc	3	1	1	1	1	1	58,0	2019-2023
5	De Drie Vijvers	2	2	1	1	1	2	62,0	2023-2035
6	De Heggerank	2	2	1	1	2	2	69,0	2023-2035
7	De Vonder	2	3	2	3	2	2	94,0	n.t.b.
8	De Brink	2	2	2	3	2	2	86,0	n.t.b.
9	De Ratel	3	2	1	1	2	1	73,0	2023-2035
10	VSO Mikado	3	2	1	1	1	1	66,0	2023-2035
11	Elzendaalcollege	3	2	3	1	3	3	100,0	n.t.b.
	Weging	9	9	5	1	7	9	40	
Gemeente Mook en Middelaar									
1	Adalbertbasisschool	2	2	1	1	2	2	74,0	2023-2035
2	Sterrenschool 'Eigenwijs'	2	3	3	3	2	1	86,0	2023-2035
3	Basisschool 'De grote Lier'	3	2	3	2	2	3	103,0	n.t.b.
4	Kandinsky College	2	2	1	1	1	1	58,0	2019-2023

Legenda Gebouw	
40 ≤ GT < 60	Maatregelen treffen
60 ≤ GT < 90	Monitoren
90 ≤ GT < 120	Voldoet

De behaalde score resulteert in een tijdspad waarin maatregelen voor het desbetreffende schoolgebouw noodzakelijk zijn. De scholen met een slechte score, aangegeven met een rode kleur, behoeven maatregelen in de komende vier jaar (2019-2023). De scholen die gemonitord moeten worden, aangegeven met een oranje kleur, behoeven naar verwachting maatregelen in de

daaropvolgende 12 jaar (2023-2035). Voor de scholen met een goede conditiescore, aangegeven met een groene kleur, behoeven naar verwachting voorlopig geen maatregelen. Het moment waarop dit nodig is, zal later worden bepaald.

3.5.1 Structurele ruimtebehoefte

De structurele ruimtebehoefte van de scholen is gebaseerd op de leerlingprognose en de normatieve ruimtebehoefte van het bijbehorende onderwijs. Aangezien dit Huisvestingsrapport een horizon van 4 jaar bekleedt, zijn de geprognotiseerde leerlingaantallen met bijbehorende ruimtebehoefte uit 2024 gebruikt voor de beoordeling van de gebouwen. Daarnaast wordt de ruimte meegerekend die in gebruik is door samenwerkingspartners in het gebouw.

De totale ruimtebehoefte van een school is vergeleken met de toekomstige capaciteit van het gebouw. Indien er op korte termijn uitbreidings- of afstotingsplannen bestaan voor een gebouw, is dit meegenomen in deze toekomstige capaciteit. Dit resulteert in een tekort- of leegstand-percentage voor 2024, die als basis heeft gediend voor de bepaling van de score per gebouw. Een overschot in de ruimte betekent leegstand in het gebouw. Dit heeft in de basis een negatief gevolg, omdat dit dood kapitaal is voor de gemeenten. Het biedt echter ook kansen, door bijvoorbeeld andere maatschappelijke voorzieningen in het gebouw te huisvesten. Bij een tekort in ruimte betekent dat er geïnvesteerd moet worden in ruimtelijke uitbreiding.

De leerlingenprognoses zijn opgesteld door verschillende gespecialiseerde bureaus, maar behouden altijd een mate van onzekerheid. Ter controle van de prognoses zijn de werkelijke leerlingaantallen in 2019 vergeleken met de vooraf gemaakte prognose. In sommige situaties zijn er aanzienlijke verschillen zichtbaar tussen de prognose en de werkelijke leerlingenaantallen. Bij nadere uitwerking van plannen voor de scholen is het van belang een update van de prognose uit te voeren.

Onderstaande tabellen laten de scoretoekenning en normatieve ruimtebehoeftes zien.

Scoretoekenning structurele ruimtebehoefte	
0% ≤ waarde ≤ 20%	3 punten
21% ≤ waarde ≤ 50%	2 punten
51% ≤ waarde ≤ 100%	1 punt

Normatieve ruimtebehoefte PO Gemeente Bergen

School	Bestaande capaciteit	Toekomstige capaciteit	Normatieve ruimtebehoefte 2019	Normatieve ruimtebehoefte (2024)	Normatieve ruimtebehoefte (2034)	Ruimte partner	Saldo (2024) BVO	Saldo (2024) %	Opmerkingen
't Diekske	1382	1382	813,66	803,6	728,15	300	278,4	20%	
't Kendelke	1387	1387	894,14	758,33	808,63	300	328,67	24%	
De Fontein	nvt	nvt	1226,12	1145,64	1120,49	nvt	nvt	nvt	nvt, wel leegstandrisico
De Klimop	nvt	nvt	1100,37	914,26	974,62	nvt	nvt	nvt	nvt, wel leegstandrisico
Catharinaschool	914	914	542,04	597,37	516,89	100	216,63	24%	
Vitusschool	1522	1522	994,74	1009,83	924,32	0	512,17	34%	
Totaal	**5205**	**5205**	**3244,58**	**3169,13**	**2977,99**	**700**	**1260,42**	**24%**	

Bron capaciteit: MJOP Facilicom november 2017 (excl. Fontein, Klimop)

Normatieve ruimtebehoefte PO Gemeente Gennep									
School	Feitelijke capaciteit	Vastgestelde capaciteit	Normatieve ruimtebehoefte 2019	Normatieve ruimtebehoefte (2024)	Normatieve ruimtebehoefte (2034)	Ruimte partner	Saldo (2024) BVO	Saldo (2024) %	Opmerkingen
Maria Goretti	1842	1590	592,34	672,82	622,52	500	417,18	26%	nvt - verhuizing naar KEC
Piramide	1367	1285	843,84	713,06	748,27	0	571,94	45%	nvt - verhuizing naar KEC
Elckerlyc	1403	1403	1663,73	1356,9	1497,74	0	46,1	3%	nvt - verhuizing naar KEC
De Drie Vijvers	1192	1245	1180,85	954,5	999,77	100	190,5	15%	
De Heggerank	1187	1130	763,36	697,97	718,09	100	332,03	29%	
De Vonder	772	785	461,56	542,04	355,93	0	242,96	31%	
De Brink	1665	1705	1256,3	1070,19	949,47	0	634,81	37%	
De Ratel	1716	1885	1864,93	1900,14	1678,82	150	-165,14	-9%	
Totaal	**11144**	**11028**	**8626,91**	**7907,62**	**7570,61**	**850**	**1551,09**	**14%**	
Bron capaciteit: 'CapaciteitSchoolgebouwen', document Gemeente Gennep, mei 2019									

Normatieve ruimtebehoefte PO Gemeente Mook en Middelaar									
School	Bestaande capaciteit	Toekomstige capaciteit	Normatieve ruimtebehoefte 2019	Normatieve ruimtebehoefte (2024)	Normatieve ruimtebehoefte (2034)	Ruimte partner	Saldo (2024) BVO	Saldo (2024) %	Opmerkingen
Adalbertbasisschool	1935	1935	1010	889,11	944,44	300	745,89	39%	
Sterrenschool 'Eigenwijs'	1086	1086	482	466,59	486,71	350	269,41	25%	
Basisschool 'De Grote Lier'	nvt	nvt	1603	1221,09	1346,84	nvt	nvt	nvt	nvt, geen leegstandrisico
Totaal	**3021**	**3021**	**1492**	**1355,7**	**1431,15**	**650**	**879,49**	**29%**	
Bron capaciteit: MJOP Facilicom november 2017 (excl. Grote Lier)									

Normatieve ruimtebehoefte VO (Gennep & Mook en Middelaar)									
School	Bestaande capaciteit	Toekomstige capaciteit	Normatieve ruimtebehoefte 2019	Normatieve ruimtebehoefte (2024)	Normatieve ruimtebehoefte (2034)	Ruimte partner	Saldo (2024) BVO	Saldo (2024) %	Opmerkingen
Elzendaalcollege	7015	7365	7365	7629	7233	0	-264	-4%	
Kandinsky-college (dependance vo)	2641	2641	1957	1770	1656	0	871	33%	
Bron huidige capaciteit Elzendaalcollege: 'CapaciteitSchoolgebouwen', document Gemeente Gennep, mei 2019									
Bron huidige capaciteit Kandinsky-college: Huisvestingsonderzoek Kandisnky College Molenhoek, document Hevo d.d. 12-04-2018									
Bron ruimtebehoefte Kandinsky: 'Prognose 2019-2043 KC Molenhoek', document Kandinsky-college									
* capaciteit en ruimtebehoefte Kandinsky-college is inclusief Gymonderwijs									

Normatieve ruimtebehoefte (V)SO (Gennep)									
School	Bestaande capaciteit	Toekomstige capaciteit	Normatieve ruimtebehoefte 2019	Normatieve ruimtebehoefte (2024)	Normatieve ruimtebehoefte (2034)	Ruimte partner	Saldo (2024) BVO	Saldo (2024) %	Opmerkingen
SO Mikado	1584	1584	665,4	680,4	698	0	903,6	57%	nvt - verhuizing naar KEC
VSO Mikado	1629	1629	1600,7	1417,4	1503,1	0	211,6	13%	
Bron capaciteit: 'CapaciteitSchoolgebouwen', document Gemeente Gennep, mei 2019									

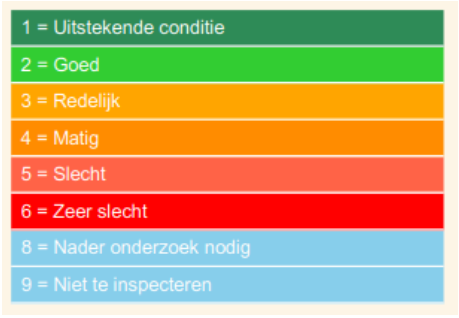
Aandachtspunten

- In de gemeenten zijn enkele scholen gehuisvest in het gebouw van een woningbouwvereniging, te weten: De Fontein, De Klimop en De Grote Lier. Aangezien het ruimtegebruik van deze scholen in het gebouw aanpasbaar is, hebben deze scholen de maximale score gekregen op het gebied van structurele ruimtebehoefte.
- Het is zichtbaar dat er over het algemeen een leegstand ontstaat in de schoolgebouwen. Hier zijn twee uitzonderingen op, namelijk: De Ratel en het Elzendaalcollege. Bij deze twee scholen wordt een ruimtetekort verwacht in 2024.
- De aangegeven capaciteit van het Elzendaalcollege betreft niet de daadwerkelijke afmeting van het gebouw. In een aparte afspraak tussen gemeente Gennep en het Elzendaalcollege is deze capaciteit vastgesteld. Het daadwerkelijke bruto vloeroppervlak van het Elzendaalcollege is 6.282 m2, na uitvoering van de uitbreiding in 2020.

- De structurele ruimtebehoefte en capaciteit betreffen in vrijwel alle gevallen alleen de onderwijsruimtes, exclusief sportvoorziening. Het Kandinsky is hier een uitzondering op, waar de sportvoorziening en behoefte is meegenomen in de vergelijking.

3.5.2 Onderhoudsniveau van het gebouw (NEN2767)

Ten behoeve van het beoordelen van de technische staat is de NEN 2767 Conditiemeting toegepast (versie 2017), uitgevoerd door RPS. Daarbij zijn per element de op locatie aangetroffen gebreken vastgelegd. De gebreken, vastgelegd met ernst, omvang en intensiteit, leiden gezamenlijk tot een conditiescore per element. Daarbij zijn de scores 1 tot en met 6 mogelijk. Om gerichter te plannen en om onderbouwde afwegingen te maken over de uitvoering, zijn per gebrek scores op risico-aspecten vastgesteld door de inspecteur. Een hoeveelheden inventarisatie en verwerking van de onderhoud behoevende elementen is niet meegenomen.

De rapporten van de NEN2767-meting zijn terug te vinden als bijlage 2 bij dit Huisvestingsrapport.

Om te komen tot een gemiddelde conditiescore per schoolgebouw zijn het aantal elementen per conditiescore geteld. Hiermee is een gemiddelde score berekend aan de hand van de volgende formule (aantal elementen per conditiescore*bijbehorende conditiescore) / (totaal aantal benoemde elementen). De gemiddelde conditie score is afgerond naar een heel getal. Vervolgens is de gemiddelde conditiescore vertaald naar punten voor het accommodatieoverzicht.

Scoretoekenning NEN2767	
Gemiddelde conditie 1 - 2	3 punten
Gemiddelde conditie 3	2 punten
Gemiddelde conditie 4 en hoger	1 punt

Conditiescore NEN2767		Conditie 5	Conditie 4	Conditie 3	Conditie 2	Conditie 1	Conditie gemiddeld	Scoretoekenning	Opmerkingen
Gemeente Bergen									
1	t Diekske	1	0	4	9	1	2	3	
2	t Kendelke	0	9	14	9	9	3	2	
3	De Fontein							2	
4	De Klimop							2	
5	Catharinaschool	0	0	9	16	4	2	3	
6	Vitusschool	0	9	8	7	5	3	2	
Gemeente Gennep									
1	Maria Goretti							1	Aanname
2	Piramide							1	Aanname
3	SO Mikado							1	Aanname
4	Elckerlyc							1	Aanname
5	De Drie Vijvers	2	8	13	7	4	3	2	
6	De Heggerank	0	11	17	8	4	3	2	
7	De Vonder	0	4	12	12	5	2	3	
8	De Brink	1	12	13	8	6	3	2	
9	De Ratel	6	6	12	19	10	3	2	
10	VSO Mikado	2	14	12	11	4	3	2	
11	Elzendaalcollege	2	6	13	13	9	3	2	
Gemeente Mook en Middelaar									
1	Adalbertbasisschool	3	8	6	7	3	3	2	
2	Sterrenschool 'Eigenwijs'	0	0	11	5	4	2	3	
3	Basisschool 'De grote Lier'							2	
4	Kandinsky college	0	9	8	18	5	3	2	

Aandachtspunten

- Deze NEN2767-meting geeft slechts een eerste inzicht in de onderhoudsstaat van de gebouwen. Voor de keuze tussen eventuele renovatie of nieuwbouw is nader onderzoek van de schoolgebouwen vereist.
- De scholen die gaan verhuizen naar het KEC zijn niet meegenomen in de NEN2767-meting. Van deze scholen is immers reeds bekend dat zij de huidige huisvesting gaan verlaten. Aangezien deze scholen al enige tijd op de hoogte zijn van de komende verhuizing, maken wij de aanname dat zij slechts het minimale onderhoud aan de panden hebben uitgevoerd. Op basis hiervan is de fictieve score van 1 toegekend aan deze scholen.
- De scholen die gehuisvest zijn bij de woningbouworganisatie zijn niet meegenomen in de NEN2767-meting, doordat zij medegebruiker zijn van het pand. Voor de scholen is uitgegaan van de gemiddelde score van ‘2’ op het gebied van onderhoudsniveau.
- In de verordening is opgenomen dat een school recht heeft op nieuwbouw indien de conditiescore 5 of slechter wordt behaald. Bovenstaande tabel laat zien dat naar verwachting geen enkele school een dergelijke conditiescore behaalt. Er is een verdiepingsslag mogelijk in de meting van de conditiescore. In nader overleg tussen gemeente en schoolbesturen worden hier afspraken over gemaakt.
- Conditiescore 6 is op geen enkel element geconstateerd.

3.5.3 Functionaliteit

Met de functionaliteit van de schoolgebouwen wordt bedoeld: de mate waarin het gebouw geschikt is voor het toepassen van het gewenste onderwijstype door de school. Om de functionaliteit van de schoolgebouwen te meten is er door elke school een vragenlijst ingevuld met betrekking tot dit onderwerp. De gebruikte vragenlijst over functionaliteit is te vinden in bijlage 3 van dit rapport. Naast enkele algemene vragen zijn er twee vragen gesteld met betrekking tot de functionaliteit. Op een schaal van 1 t/m 5 hebben de scholen aan kunnen geven in hoeverre het schoolgebouw geschikt wordt geacht. De volgende twee vragen hebben de score voor dit onderdeel bepaald, waarbij een hoge score tot een hogere puntentoekenning leidt.

04. In hoeverre stimuleert uw huidige schoolgebouw de toepassing van het gewenste onderwijstype?

Geen stimulatie				Veel stimulatie
1	2	3	4	5
O	O	O	O	O

05. Vormt uw huidige gebouw een beperking om het gewenste onderwijstype toe te passen?

Veel beperking				Geen beperking
1	2	3	4	5
O	O	O	O	O

Onderstaande tabellen laten de scoretoekenning op het gebied van functionaliteit per schoolgebouw zien.

Scoretoekenning functionaliteit	
4 ≤ gemiddelde punten < 5	3 punten
3 ≤ gemiddelde punten < 4	2 punten
0 ≤ gemiddelde punten < 3	1 punt

Functionaliteit onderwijsgebouwen						
School		Vraag 4: In hoeverre stimuleert uw huidige schoolgebouw de toepasing van het gewenste onderwijstype?	Vraag 5: Vormt uw huidige gebouw een beperking om het gewenste onderwijstype toe te passen?	Gemiddeld puntenaantal	Score	Opmerkingen
Gemeente Bergen						
1	t Diekske	3	2	2,5	**1**	
2	t Kendelke	2	1	1,5	**1**	
3	De Fontein	2	3	2,5	**1**	
4	De Klimop	4	4	4	**3**	
5	Catharinaschool	2	3	2,5	**1**	
6	Vitusschool	2	3	2,5	**1**	
Gemeente Gennep						
1	Maria Goretti	1	1	1	**1**	
2	Piramide	3	3	3	**2**	
3	SO Mikado	-	-	0	**1**	Aanname
4	Elckerlyc	2	2	2	**1**	
5	De Drie Vijvers	3	2	2,5	**1**	
6	De Heggerank	3	2	2,5	**1**	
7	De Vonder	3	3	3	**2**	
8	De Brink	3	3	3	**2**	
9	De Ratel	1	1	1	**1**	
10	VSO Mikado	1	1	1	**1**	
11	Elzendaalcollege	5	5	5	**3**	
Gemeente Mook en Middelaar						
1	Adalbertbasisschool	2	2	2	**1**	
2	Sterrenschool 'Eigenwijs'	4	4	4	**3**	
3	Basisschool 'De grote Lier'	5	5	5	**3**	
4	Kandinsky college	2	2	2	**1**	

Aandachtspunten

- Voor het SO Mikado is geen vragenlijst ingevuld. Aangezien zij verhuizen naar het KEC, is de aanname gedaan dat hun huidige schoolgebouw onvoldoende scoort op functionaliteit. De school heeft daardoor het minimale puntenaantal van '1' toebedeeld gekregen.

3.5.4 Samenwerking

Met de samenwerking wordt bedoeld: de mate waarin het schoolgebouw samenwerking tussen verschillende partijen binnen het gebouw faciliteert. Om de samenwerkingsmogelijkheden binnen de schoolgebouwen te meten is door elke school een vragenlijst ingevuld met betrekking tot dit onderwerp. De gebruikte vragenlijst over samenwerking is te vinden in bijlage 4 van dit rapport. Naast enkele algemene vragen zijn er vragen gesteld met betrekking tot de samenwerking. Deze vragen zijn onderverdeeld in twee delen:

- Deel 1 voor scholen die reeds met andere partijen in het gebouw zijn gehuisvest
- Deel 2 voor scholen die zonder andere partijen in het gebouw zijn gehuisvest

Afhankelijk van de situatie heeft elke school deel 1 of deel 2 van de vragenlijst beantwoord.

De volgende vragen hebben de score voor dit onderdeel bepaald, waarbij een hoge score tot een hogere puntentoekenning leidt.

Deel 1:

03. In hoeverre werkt u samen met de andere partijen in uw schoolgebouw?

Geen samenwerking				Veel samenwerking
1	2	3	4	5
O	O	O	O	O

04. In hoeverre stimuleert uw huidige schoolgebouw de samenwerking tussen verschillende partijen in het gebouw?

Geen stimulatie				Veel stimulatie
1	2	3	4	5
O	O	O	O	O

05. In hoeverre vormt uw huidige gebouw een beperking om samen te werken met de overige partijen in het gebouw?

Veel beperking				Geen beperking
1	2	3	4	5
O	O	O	O	O

Deel 2:

06. In hoeverre biedt uw huidige huisvesting de mogelijkheid voor andere partijen om zich te huisvesten?

Weinig mogelijkheid				Veel mogelijkheid
1	2	3	4	5
O	O	O	O	O

07. In hoeverre biedt uw huidige schoolgebouw mogelijkheden om samen te werken met eventuele toekomstige partijen in het pand?

Weinig mogelijkheid				Veel mogelijkheid
1	2	3	4	5
O	O	O	O	O

08. In hoeverre vormt uw huidige gebouw een beperking om samen te werken met potentiele andere partijen in het gebouw?

Veel beperking				Geen beperking
1	2	3	4	5
O	O	O	O	O

Onderstaande tabellen laten de scoretoekenning per schoolgebouw zien op het gebied van samenwerking.

Scoretoekenning samenwerking	
4 ≤ gemiddelde punten < 5	3 punten
3 ≤ gemiddelde punten < 4	2 punten
0 ≤ gemiddelde punten < 3	1 punt

Samenwerking binnen onderwijsgebouwen

	School	Vraag 3: In hoeverre werkt u samen met de andere partijen in uw schoolgebouw?	Vraag 4: In hoeverre stimuleert uw huidige schoolgebouw de samenwerking tussen verschillende partijen in het gebouw?	Vraag 5: In hoeverre vormt uw huidige gebouw een beperking om samen te werken met de overige partijen in het gebouw?	Vraag 6: In hoeverre biedt uw huisvesting de mogelijkheid voor andere partijen om zich te huisvesten?	Vraag 7: In hoeverre biedt uw huidige schoolgebouw mogelijkheden om samen te werken met eventuele toekomstige partijen in het pand?	Vraag 8: In hoeverre vormt uw huidige gebouw een beperking om samen te werken met potentiele andere partijen in het gebouw?	Gemiddeld	Score	Opmerkingen
Gemeente Bergen										
1	t Diekske	4	4	4				4,00	**3**	
2	t Kendelke	3	2	2				2,33	**1**	
3	De Fontein	3	3	3				3,00	**2**	
4	De Klimop	3	3	5				3,67	**2**	
5	Catharinaschool				1	2	3	2,00	**1**	
6	Vitusschool				1	2	3	2,00	**1**	
Gemeente Gennep										
1	Maria Goretti	2	1	1				1,33	**1**	
2	Piramide				1	1	1	1,00	**1**	
3	SO Mikado								**1**	Aanname
4	Elckerlyc								**1**	Aanname
5	De Drie Vijvers	3	2	2				2,33	**1**	
6	De Heggerank	3	2	3				2,67	**1**	
7	De Vonder				5	5	4	4,67	**3**	
8	De Brink				5	5	3	4,33	**3**	
9	De Ratel	1	2	1				1,33	**1**	
10	VSO Mikado	1	1	1				1,00	1	
11	Elzendaalcollege				1	1	1	1,00	**1**	
Gemeente Mook en Middelaar										
1	Adalbertbasisschool	3	1	3				2,33	**1**	
2	Sterrenschool 'Eigenwijs'				4	5	4	4,33	**3**	
3	Basisschool 'De grote Lier'	2	3	4				3,00	**2**	
4	Kandinsky college				1	1	1	1,00	**1**	

Aandachtspunten

- Voor Elckerlyc en SO Mikado zijn geen vragenlijsten ingevuld. Aangezien zij verhuizen naar het KEC, is de aanname gedaan dat hun huidige schoolgebouw onvoldoende scoort op het gebied van samenwerking. De scholen hebben daardoor het minimale puntenaantal van '1' toebedeeld gekregen.

3.5.5 Binnenklimaat

Het binnenklimaat van de scholen is beoordeeld op vier categorieën: lucht, temperatuur, licht en akoestiek. Per school is een vragenlijst ingevuld om de huidige status van het binnenklimaat te meten. De vragenlijst is te vinden in bijlage 5 van dit rapport.

Per vraag konden de scholen één punt scoren, waardoor het maximale puntentotaal neerkomt op 10 punten. De vragen omvatten onder andere maatregelen die het binnenklimaat van de scholen ten goede komt. Indien deze maatregel is toegepast, ontvangt de school één punt. Daarnaast zijn er vragen gesteld over het aantal klachten dat binnen komt met betrekking tot de vier categorieën. Indien er minder dan één keer per maand een klacht binnen komt over het betreffende aspect, wordt er een punt aan de school toegekend.

Het totale puntenaantal is omgerekend naar een score voor het accommodatieoverzicht. Onderstaande tabellen geven de scoretoekenning aan per schoolgebouw.

Scoretoekenning binnenklimaat	
Score ≥ 8 en ≤ 10	3 punten
Score ≥ 4 en ≤ 7	2 punten
Score ≥ 0 en ≤ 3	1 punt

Vraag	**Nee**	**Ja**
Zijn er in elk van uw lokalen ten minste 4 te openen ramen?	0	1
Krijgt u geregeld (minimaal 1 keer per maand) klachten over benauwdheid in de klaslokalen van leraren/leerlingen?	1	0
Kan de temperatuur per klaslokaal door de docent worden aangepast?	0	1
Past u mechanische koeling toe in de warme maanden in uw klaslokalen?	0	1
Krijgt u geregeld (minimaal 1 keer per maand) klachten over temperatuur in de klaslokalen van leraren/leerlingen?	1	0
Kan het licht per klaslokaal door de docent worden ingesteld (dimmen)?	0	1
Is er in uw klaslokalen (gesitueerd op het zuiden, oosten of westen) de mogelijkheid zon te weren?	0	1
Krijgt u geregeld (minimaal 1 keer per maand) klachten over het licht in de klaslokalen van leraren/leerlingen?	1	0
Heeft u maatregelen toegepast om de akoestiek in uw klaslokalen te verbeteren (bijvoorbeeld het plaatsen van akoestisch materiaal)?	0	1
Krijgt u geregeld (minimaal 1 keer per maand) klachten over de akoestiek in de klaslokalen van leraren/leerlingen?	1	0

Binnenklimaat		LUCHT		TEMPERATUUR			LICHT			AKOESTIEK		Totaal	Score
		Tenminste 4 te openen ramen per lokaal	Min 1x per maand klachten over benauwdheid in de lokalen	Kan temperatuur in lokaal door de docent worden aangepast	Past u mechanische koeling toe in warme maanden in het lokaal	Min 1x per maand klachten over de temperatuurin de lokalen	Kan het lichtniveau in de lokalen door de docent worden ingesteld	Is in de lokalen gesit. op oosten, zuiden of westen mog. Tot zonwering	Min. 1x per mnd. Klachten over lichthinder in de lokalen	Zijn er maatregelen toegepast om de akoestiek in de lokalen te verbeteren	Min. 1x per maand klachten over de akoestiek in het lokaal		
Gemeente Bergen													
1	t Diekske	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	**6**	**2**
2	t Kendelke	1	0	0	0	0	0	1	1	0	1	**4**	**2**
3	De Fontein	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	**3**	**1**
4	De Klimop	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	**3**	**1**
5	Catharinaschool	1	1	1	0	0	0	1	1	0	1	**6**	**2**
6	Vitusschool	1	1	1	0	0	0	1	1	0	1	**6**	**2**
Gemeente Gennep													
1	Maria Goretti	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	**7**	**2**
2	Piramide	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	**3**	**1**
3	SO Mikado											**0**	**1**
4	Elckerlyc	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	**2**	**1**
5	De Drie Vijvers	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	**3**	**1**
6	De Heggerank	0	1	1	0	1	0	1	1	0	1	**6**	**2**
7	De Vonder	1	1	0	0	0	0	1	1	0	1	**5**	**2**
8	De Brink	0	1	0	0	1	0	1	1	0	1	**5**	**2**
9	De Ratel	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1	**4**	**2**
10	VSO Mikado	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	**3**	**1**
11	Elzendaalcollege	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	**8**	**3**
Gemeente Mook en Middelaar													
1	Adalbertbasisschool	0	1	0	0	1	0	1	1	0	1	**5**	**2**
2	Sterrenschool 'Eigenwijs'	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	**4**	**2**
3	Basisschool 'De grote Lier'	0	0	1	0	0	1	1	1	0	1	**5**	**2**
4	Kandinsky college	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	**3**	**1**

Aandachtspunten

- Voor SO Mikado zijn geen vragenlijsten ingevuld. Aangezien deze school verhuist naar het KEC, is de aanname gedaan dat hun huidige schoolgebouw onvoldoende scoort op het gebied van binnenklimaat. De school heeft daardoor het minimale puntenaantal van '1' toebedeeld gekregen.

3.5.6 Duurzaamheid

De duurzaamheid van de schoolgebouwen is gemeten aan de hand van het al dan niet doorvoeren van enkele duurzaamheidsmaatregelen. In een vragenlijst hebben de scholen aangegeven of zij deze maatregelen hebben getroffen. De gebruikte vragenlijst is te vinden in bijlage 6 van dit rapport. Voorbeelden van deze maatregelen zijn het toepassen van PV-panelen en het na-isoleren van dak en gevel.

In totaal konden de scholen een duurzaamheidsscore behalen van 14 punten, waarbij maatregelen met grote impact meer punten opleveren dan maatregelen met kleine impact. Het totaalaantal punten is volgens onderstaande tabel omgerekend naar een score voor het accommodatieoverzicht.

Scoretoekenning duurzaamheid	
Score ≥ 10 en < 14	3 punten
Score ≥ 5 en ≤ 9	2 punten
Score ≥ 0 en ≤ 4	1 punt

Toegepaste maatregel	Max. te behalen punten
PV-panelen	3
Na-isolatie van de gevel (of gebouwd o.b.v. nieuw Bouwbesluit)	3
Na-isolatie van het dak (of gebouwd o.b.v. nieuw Bouwbesluit)	3
Bouwjaar CV-ketel	2
Vervanging van min 50% van het glas door dubbel-, HR of triple glas	2
Warmte terugwinning in het ventilatiesysteem	2
Vervanging van min 50% van de oorspronkelijke verlichting door LED	3
Traditionele koeling	-1

Duurzaamheid		PV-panelen	Na-isolatie gevel / nieuw BB	Na-isolatie dak / nieuw BB	Bouwjaar CV-Ketel	Vervaning min. 50% van het glas	Warmteterugwinning ventilatiesysteem	Vervanging van min. 50% oorspr. verl. Door LED	Traditionele koeling	Totaal	Score	Opmerkingen
Gemeente Bergen												
1	t Diekske	3		3		2				**8**	**2**	Onduidelijk
2	t Kendelke	3			1					**4**	**1**	Weinig bekend
3	De Fontein	3								**3**	**1**	Alleen PV, rest niet bekend
4	De Klimop	3								**3**	**1**	Geen input
5	Catharinaschool	3								**3**	**1**	Alleen PV, rest niet bekend
6	Vitusschool	3								**3**	**1**	Alleen PV, rest niet bekend
Gemeente Gennep												
1	Maria Goretti										**1**	Verhuist naar KEC
2	Piramide										**1**	Verhuist naar KEC
3	Mikado SO					1				**1**	**1**	Verhuist naar KEC
4	Elckerlyc	3								**3**	**1**	
5	De Drie Vijvers	3			2					**5**	**2**	
6	De Heggerank	3		3	1	2				**9**	**2**	
7	De Vonder	3		3	1	2				**9**	**2**	
8	De Brink	3		3	1			3	-1	**9**	**2**	
9	De Ratel	3		3						**6**	**1**	
10	VSO Mikado					1				**1**	**1**	
11	Elzendaalcollege	3	3	3		2	1	1		**13**	**3**	
Gemeente Mook en Middelaar												
1	Adalbertbasisschool	3		3		2				**8**	**2**	
2	Sterrenschool 'Eigenwijs'	3			1					**4**	**1**	
3	Basisschool 'De grote Lier'	3	2	2	2	1	1			**11**	**3**	BJ 2012
4	Kandinsky college										**1**	

Aandachtspunten

- Bij de vragenlijsten is geregeld aangegeven dat het onbekend was of een bepaalde maatregel was toegepast. In dergelijke gevallen is het uitgangspunt geweest om geen punten toe te kennen.
- Op het gebied van duurzaamheid blijven de meeste scholen erg achter. Aan de hand van nader onderzoek kunnen de gemeenten en schoolbesturen gezamenlijk naar de mogelijkheden voor verduurzaming kijken.

3.6 Financiële vertaling

Het bepalen van de omvang van de benodigde financiële middelen bij nieuwbouw of renovatie is maatwerk per situatie. Indicatief worden in deze paragraaf de benodigde financiële middelen aangegeven, gebaseerd op de VNG-normering 2020. In deze normering is de 40% stijging verwerkt, die in 2019 is doorgevoerd door de VNG. De gemeenten Gennep en Mook en Middelaar hebben deze stijging nog niet doorgevoerd en hanteren momenteel dus lagere normbedragen.

Voor alle scholen is er een indicatieve reservering aangegeven voor zowel nieuwbouw als renovatie gebaseerd op de actuele VNG-normering. Hierbij is het startbedrag aangenomen als vaste voet en de basisnormering toegepast per (volgende) vierkante meter (PO, SO, VSO en VO). Voor nieuwbouw is de ruimtebehoefte van 2019 (zie ook 3.5.1) als input gebruikt voor het benodigde aantal vierkante meters en daarmee de indicatie van de benodigde financiële middelen. In het geval van renovatie worden de huidige vierkante meters van het gebouw als input gebruikt.

Nieuwbouw	Primair onderwijs	Vaste voet (350 m2)	€ 1.093.866,-
		Investering per volgende m2	€ 1.872,-
	Voortgezet onderwijs	Vaste voet	€ -
		Eerste 460m2, per m2	€ 2.929,-
		Overige m2, per m2	€ 1.738,-
	Speciaal basisonderwijs	Vaste voet (670 m2)	€ 1.772.392,-
		Investering per volgende m2	€ 1.960,-
	Speciaal voortgezet onderwijs	Vaste voet (677 m2)	€ 1.705.640,-
		Investering per volgende m2	€ 1.949,-

Renovatie 70% van de nieuwbouw som (op basis van huidig aantal m2 van het gebouw). Dit is een indicatie op basis van ervaringsprojecten.

Zoals eerder in dit rapport aangegeven is in de huidige marktsituatie gebleken dat de normering onvoldoende dekking geeft voor de benodigde kosten. De gemeenten en schoolbesturen kunnen ervan uitgaan dat onderstaande bedragen het minimaal te reserveren bedrag betreft. Daarnaast is in onderstaande tabel geen indexering verwerkt voor de komende jaren.

De hierboven opgenomen bedragen zijn nog exclusief toeslagen voor speellokaal, lift, paalfundering e.d. Daarnaast is voor het voortgezet onderwijs hier uitgegaan van algemene onderwijsruimten. De normbekostiging zoals hier benoemd, maakt onderdeel uit van de benadering, zoals is opgenomen onder paragraaf 2.9.1 (in de tabellen onder 1). De normeringen zijn gebaseerd op het behalen van het kwaliteitsniveau op Bouwbesluit 2015. Additionele kwalitatieve wensen, zoals de Frisse Scholen klasse en verdergaande duurzaamheid (b.v. ENG), zijn in deze normering niet meegenomen. Indien de gemeenten deze kwalitatieve wensen willen bereiken, dienen hier extra middelen voor te worden gereserveerd.

Indicatieve financiële vertaling accommodatieoverzicht 2019

			Nieuwbouw					Renovatie			
		Investeringshorizon	Ruimtebehoefte 2019	Ruimtebehoefte 2019 (minus 350/670/677m2 vaste voet)	Nieuwbouw	Investing per m2 nieuwbouw		Huidige BVO (m2)	Huidig BVO (minus 350/670/677 m2 vaste voet)	Renovatie (70% normering nieuwbouw)	Investering per m2 renovatie
Gemeente Bergen											
1	t Diekske	n.t.b.	814	464	€ 1.961.838	€ 2.411		1382	1032	€ 2.118.039	€ 1.533
2	t Kendelke	2023-2035	894	544	€ 2.112.496	€ 2.363		1387	1037	€ 2.124.591	€ 1.532
3	De Fontein	2023-2035	1226	876	n.t.b.	n.t.b.		n.t.b.	n.t.b	n.t.b.	n.t.b.
4	De Klimop	2023-2035	1100	750	n.t.b.	n.t.b.		n.t.b.	n.t.b	n.t.b.	n.t.b.
5	Catharinaschool	2023-2035	542	192	€ 1.453.365	€ 2.681		914	564	€ 1.504.772	€ 1.646
6	Vitusschool	2023-2035	995	645	€ 2.300.819	€ 2.313		1522	1172	€ 2.301.495	€ 1.512
Gemeente Gennep											
1	Maria Goretti	2019-2023	592	242	€ 1.547.526	€ 2.613		1842	1492	€ 2.720.823	€ 1.477
2	Piramide	2019-2023	844	494	€ 2.018.334	€ 2.392		1367	1017	€ 2.098.383	€ 1.535
3	SO Mikado	2019-2023	665	0	€ 1.772.392	€ 2.664		1584	914	€ 2.494.682	€ 1.575
4	Elckerlyc	2019-2023	1664	1314	€ 3.553.169	€ 2.136		1403	1053	€ 2.145.557	€ 1.529
5	De Drie Vijvers	2023-2035	1181	831	€ 2.649.217	€ 2.243		1192	842	€ 1.869.063	€ 1.568
6	De Heggerank	2023-2035	763	413	€ 1.867.676	€ 2.447		1187	837	€ 1.862.511	€ 1.569
7	De Vonder	n.t.b.	462	112	€ 1.302.706	€ 2.822		772	422	€ 1.318.695	€ 1.708
8	De Brink	n.t.b.	1256	906	€ 2.790.460	€ 2.221		1665	1315	€ 2.488.882	€ 1.495
9	De Ratel	2023-2035	1865	1515	€ 3.929.815	€ 2.107		1716	1366	€ 2.555.713	€ 1.489
10	VSO Mikado	2023-2035	1601	924	€ 3.505.931	€ 2.190		1629	952	€ 2.492.762	€ 1.530
11	Elzendaalcollege	n.t.b.	7365	n.v.t.	€ 13.348.230	€ 1.812		7365	n.v.t.	€ 9.343.761	€ 1.269
Gemeente Mook en Middelaar											
1	Adalbertbasisschool	2023-2035	1010	660	€ 2.329.068	€ 2.306		1935	1585	€ 2.842.690	€ 1.469
2	Sterrenschool 'Eigenwijs'	2023-2035	482	132	€ 1.340.371	€ 2.783		1086	736	€ 1.730.161	€ 1.593
3	Basisschool 'De grote Lier'	n.t.b.	1603	1253	n.t.b	n.t.b.		n.t.b.	n.t.b	n.t.b.	n.t.b.
4	Kandinsky College	2019-2023	1957	n.v.t.	€ 3.949.126	€ 2.018		2641	n.v.t.	€ 3.596.543	€ 1.362

De tabel laat indicatief zien dat een investering van circa €1.800,- tot €2.800,- per m2 nodig is voor nieuwbouw, afhankelijk van het type onderwijs en de afmeting van het schoolgebouw. Hierin zijn de cijfers van het primair, (voortgezet) speciaal en voortgezet onderwijs meegenomen. Over het algemeen geldt dat bij kleinere gebouwen de investering per m2 hoger is. Uit recente marktcijfers van *abcnova* blijkt dat voor het realiseren van een schoolgebouw op BENG-niveau met Frisse Scholen Klasse B, een investering van circa €2.100,- tot €3.100,- per m2 nodig is. Dit is gebaseerd op marktcijfers uit 2019. Dit komt overeen met de door Ruimte-OK gehanteerde cijfers bij haar kwaliteitskader. Bij nadere uitwerking van een project dienen gemeente en schoolbesturen de benodigde investering te inventariseren om tot daadwerkelijke budgetten te komen. Cijfers in bovenstaande tabel zijn indicatief en laten de minimale te reserveren bedragen zien op basis van de huidige marktsituatie.

3.7 Samenvatting (kansen en knelpunten per school)

Het overzicht kwaliteit bestaande situatie is een vertrekpunt om te komen tot besluitvorming over huisvestingsmaatregelen, zoals renovatie of nieuwbouw. Onderstaand volgt een korte samenvatting van de belangrijkste knelpunten in de huidige onderwijsgebouwen.

3.7.1 Gemeente Bergen

't Diekske – bouwjaar 1977

Het leerlingaantal op deze school zal naar verwachting geleidelijk afnemen. In de komende jaren zal hierdoor leegstand ontstaan in de school, maar nog niet van grote proportie. De school scoort, zeker gezien het bouwjaar, goed op het gebied van duurzaamheid en binnenklimaat. Daarnaast biedt de school veel kansen voor samenwerking met huisvestingspartners. Al met al verkeerd de school in goede staat en wordt er in de komende jaren geen grootschalig nieuwbouw of renovatie verwacht.

't Kendelke – bouwjaar 1969

Het leerlingaantal op deze school zal naar verwachting de komende jaren sterk dalen, maar kent later een stijging. Dit levert, zeker tijdelijk, een grote leegstand op in het gebouw. De onderhoudsstaat van het gebouw is goed, maar het gebouw faciliteert onvoldoende in functionaliteit en samenwerking. Bij 't Kendelke wordt in de komende periode het onderwijsconcept wel aangepast. Naar verwachting is in de komende vier jaar geen grootschalige renovatie of nieuwbouw nodig, maar het monitoren van deze school is zeer belangrijk.

De Fontein – bouwjaar 2003

De Fontein is gehuisvest met de woningbouwvereniging en is daardoor flexibel in het ruimtegebruik. Op het gebied van functionaliteit en samenwerking scoort het gebouw ook goed. Het binnenklimaat scoort echter onvoldoende, waardoor het monitoren van het gebouw in de komende jaren belangrijk is. Grootschalige renovatie of nieuwbouw is in de komende vier jaar niet verwacht.

De Klimop – bouwjaar 2003

De Klimop is gehuisvest met de woningbouwvereniging en is daardoor flexibel in het ruimtegebruik. De huisvesting sluit, in tegenstelling tot de Fontein, wel aan bij het gewenste onderwijstype. Functioneel is het gebouw dus passend voor de school. Samenwerking wordt goed gefaciliteerd binnen het gebouw. Het binnenklimaat geldt ook bij deze school als groot aandachtspunt, waardoor monitoren in de komende jaren van belang is. Grootschalige renovatie of nieuwbouw is in de komende vier jaar niet verwacht.

Catharinaschool – bouwjaar 1963

De Catharinaschool betreft een zeer kleine school die de komende jaren een stijging in leerlingaantallen kent. Dit zal echter later afnemen en terug dalen naar het huidige niveau. De school scoort onder gemiddeld op vrijwel alle beoordelingscriteria en zal daarom nauwkeurig gemonitord moeten worden. Gezien de kleine omvang van de school is dit een jaarlijks onderwerp van gesprek tussen gemeente en schoolbestuur. De komende vier jaar is geen grootschalige renovatie of nieuwbouw verwacht, maar de combinatie van een klein leerlingaantal en onder-gemiddelde kwaliteitsscores zal op midden-lange termijn maatregelen behoeven.

Vitusschool – bouwjaar 1999
De Vitusschool zal naar verwachting een sterke daling in leerlingaantallen kennen in de komende jaren. Leegstand in het gebouw is dan ook een aandachtspunt voor schoolbestuur en gemeente. De school scoort over het algemeen onder gemiddeld, wat gezien het bouwjaar onverwacht is. Grootschalige renovatie of nieuwbouw is voorlopig niet verwacht voor deze school, maar monitoring en het onderzoek naar verbeteringen in kwaliteit zijn voor dit gebouw van belang.

3.7.2 Gemeente Gennep

Maria Goretti – bouwjaar 1953
Deze school zal verhuizen naar het Kind Expertise Centrum en is daardoor niet in alle onderzoeken voor dit rapport meegenomen. De lage scores die de school behaalt worden ondervangen door het realiseren van nieuwbouw binnen de komende vier jaar.

De Piramide – bouwjaar 1973
Deze school zal verhuizen naar het Kind Expertise Centrum en is daardoor niet in alle onderzoeken voor dit rapport meegenomen. De lage scores die de school behaalt worden ondervangen door het realiseren van nieuwbouw binnen de komende vier jaar.

SO Mikado – bouwjaar 2000
Deze school zal verhuizen naar het Kind Expertise Centrum en is daardoor niet in alle onderzoeken voor dit rapport meegenomen. De behaalde scores geven daardoor geen realistische weergave van de algemene kwaliteit van het gebouw. De lage scores die de school behaalt worden in dit geval ondervangen door het realiseren van nieuwbouw binnen de komende vier jaar.

Elckerlyc – bouwjaar 1984
Deze school zal verhuizen naar het Kind Expertise Centrum en is daardoor niet in alle onderzoeken voor dit rapport meegenomen. De lage scores die de school behaalt worden ondervangen door het realiseren van nieuwbouw binnen de komende vier jaar.

De Drie Vijvers – bouwjaar 1930
Deze school is gehuisvest in een zeer oud pand, wat terug te zien is in de score op het gebied van functionaliteit, samenwerking en binnenklimaat. De komende jaren zal het leerlingaantal naar verwachting sterk dalen, waardoor leegstand in het pand ontstaat. Het onderhoud van de school is echter goed, waardoor grootschalige renovatie of nieuwbouw voor de komende vier jaar niet wordt verwacht. Het is echter de vraag of het gebouw aansluit bij het onderwijs van deze tijd, waardoor monitoring van de school belangrijk is. Op de middellange termijn worden maatregelen voor deze school verwacht.

De Heggerank – bouwjaar 1972
De Heggerank kent naar verwachting een zeer grote daling in leerlingaantallen, wat leegstand in het pand veroorzaakt. Daarnaast biedt het gebouw functioneel onvoldoende mogelijkheden voor het gewenste onderwijstype en kan samenwerking moeilijk worden georganiseerd. De komende vier jaar wordt er geen grootschalige renovatie of nieuwbouw verwacht, maar het gebouw dient nauwkeurig te worden gemonitord en besproken tussen schoolbestuur en gemeente. Momenteel vinden er gesprekken plaats over de renovatie van het aanliggende Gemeenschapshuis. Er ligt een kans om dit samen met de school te

ontwikkelen, zodat er een breder aanbod van onderwijs en opvang kan worden gerealiseerd en onderwijsaanbod in de kern wordt gewaarborgd.

De Vonder – bouwjaar 1983
De Vonder is een zeer kleine school, die naar verwachting in 2034 rond de 30 leerlingen zal tellen. Kwalitatief scoort de school goed, waardoor grootschalige renovatie of nieuwbouw voorlopig niet wordt verwacht. De daling in het leerlingaantal en de bijbehorende leegstand in het gebouw dient de komende jaren te worden gemonitord en besproken tussen gemeente en schoolbestuur.

De Brink – bouwjaar 1990
Dit schoolgebouw scoort goed op het gebied van kwaliteit, waardoor renovatie of nieuwbouw in de komende jaren niet wordt verwacht. De onderhoudsstaat is goed, evenals het binnenklimaat. Er wordt echter wel een forse krimp in leerlingaantallen verwacht, waardoor de school nauwkeurig moet worden gemonitord door schoolbestuur en gemeente. Op dit moment wordt vanuit het schoolbestuur het plan opgesteld voor het noodzakelijke onderhoud van dit pand, wat in 2020 of 2021 uitgevoerd zal worden.

De Ratel – bouwjaar 1968
De gevolgen van het bouwjaar van deze school zijn terug te zien in de kwalitatieve scores. Op het gebied van functionaliteit, samenwerking en duurzaamheid scoort het gebouw onvoldoende. Gezien de goede staat van het gebouw en de aansluiting in ruimtebehoefte is er in de komende vier jaar geen renovatie of nieuwbouw verwacht. Op middellange termijn moet echter wel rekening gehouden worden met maatregelen, zodat het gebouw aansluit bij het onderwijs van deze tijd. Om de leerlingdruk in de school op te vangen worden al lange tijd twee noodlokalen gebruikt, die gezien het leerlingaantal niet kunnen komen te vervallen.

VSO Mikado – bouwjaar 1979
Het schoolgebouw van VSO Mikado verkeerd in goede staat van onderhoud en past qua ruimtebehoefte goed bij het verwachte leerlingaantal in de toekomst. Op de overige kwalitatieve aspecten scoort het gebouw echter onder gemiddeld. Functioneel sluit het gebouw niet aan bij de wensen van het schoolbestuur en samenwerking in het pand wordt niet gefaciliteerd. Grootschalige renovatie of nieuwbouw wordt voor de komende vier jaar niet verwacht, maar op middellange termijn zijn maatregelen nodig om het gebouw aan te laten sluiten bij de eisen en wensen van deze tijd. Er zijn reeds afspraken gemaakt tussen de gemeente en het schoolbestuur om wijzigingen in het pand door te voeren.

Elzendaalcollege – bouwjaar 1972
Het Elzendaalcollege kent in de komende jaren een groei in leerlingaantallen en zal hierdoor normatief ruimte tekort komen in het huidige gebouw. Kwalitatief scoort het gebouw goed, waardoor grootschalige renovatie of nieuwbouw niet wordt verwacht in de komende vier jaar.

3.7.3 Gemeente Mook en Middelaar

Adalbertschool – bouwjaar 1975
Het leerlingaantal in de Adalbertschool blijft naar verwachting redelijk constant. Hierdoor scoort de school goed op ruimtegebruik. Op het gebied van functionerings- en samenwerkingsmogelijkheden scoort het gebouw onvoldoende. Het

onderhoudsniveau en de kwaliteit van het binnenklimaat scoren gemiddeld. Al met al wordt er voor dit gebouw geen grootschalige renovatie of nieuwbouw verwacht in de komende vier jaar. Het gebouw vraagt echter wel om monitoring, waardoor maatregelen op de middellange termijn in beeld komen.

Sterrenschool 'Eigenwijs' – bouwjaar 1973
Eigenwijs is een kleine school, die naar verwachting een groei in leerlingaantallen kent. Kwalitatief scoort de school op vrijwel alle punten gemiddeld of bovengemiddeld, waardoor grootschalige renovatie of nieuwbouw binnen vier jaar niet wordt verwacht. Op het gebied van duurzaamheid blijft de school echter achter, waardoor monitoring in de komende jaren noodzakelijk is. De gemeente en het schoolbestuur dienen gezamenlijk naar de mogelijkheden voor verduurzaming te kijken.

De Grote Lier – bouwjaar 2012
Dit schoolgebouw scoort goed op de kwalitatieve aspecten, wat aansluit bij het recente bouwjaar van het pand. De ontwikkeling van het leerlingenaantal dient in de gaten te worden gehouden, aangezien een daling wordt verwacht. Echter leidt dit niet direct tot grote leegstandcijfers. De komende periode worden geen maatregelen verwacht voor dit schoolgebouw.

Kandinsky college – bouwjaar 1983
Het Kandisnky college scoort op vrijwel alle beoordelingscriteria onder gemiddeld. De prognose laat een sterke daling van het leerlingaantal zien. Dit zal verder gemonitord moeten worden. Daarnaast sluit het pand niet aan bij de kwalitatieve eisen en wensen omtrent functionaliteit en samenwerkingsmogelijkheden. Op het gebied van binnenklimaat en duurzaamheid scoort het gebouw onvoldoende, waardoor maatregelen op korte termijn nodig zijn om kwalitatief goed onderwijs te kunnen bieden. Grootschalige renovatie of nieuwbouw is dan ook verwacht binnen de komende vier jaar.

Bijlage 1 – demarcatielijst kosten

Bijlage 2 – NEN2676 rapporten

Bijlage 3 – vragenlijst functionaliteit

Bijlage 4 – vragenlijst samenwerking

Bijlage 5 – vragenlijst binnenklimaat

Bijlage 6 – vragenlijst duurzaamheid